

Újévi polgármesteri köszöntő

A 2020-as év kezdetén kívánok minden Kedves Törteli Lakosnak egészségben, örömben és sikerekben gazdag boldog új esztendőt.

Nagyon mozgalmas, feladatokban bővelkedő évet hagyunk magunk mögött. Számomra 2019-ben a legjelentősebb és legmeghatározóbb pillanat az volt, hogy a választópolgárok újra bizalmat szavaztak és polgármesterre választottak.

Közösségünk összefogásának eredményei az elmúlt időszakban már megmutatták, hogy képesek vagyunk megteremteni a szükséges, és joggal elvárt fejlődést. Ezt a munkát tovább kell vinnünk, hiszen még sok jelentős feladat megoldása áll előttünk. Ezeknek a feladatoknak, a fejlődés továbbvitelének a lehetősége pályázati forrásokból valósulhat meg. A fejlesztéseknél a szükséges saját erőforrásokat stabil vagyoni háttérünk biztosítja. Fontos feladatunk lesz 2020-ban is az intézményeink stabil működésének a biztosítása. A biztonságos ellátáshoz az állam által biztosított támogatás mellett szükségesek a helyi adóbevételek, melyek fontosságát egyre többen megértik.

Úgy gondolom, hogy 2020-as terveink csak összefogással, munkánk iránti bizalommal hajtható végre. Az előző időszak tapasztalata alapján, büszkén mondhatom, hogy a Képviselő-testület minden tagja a polgármesteri programom mellé állt és aktív szereplője az önkormányzati munkának. Mindig számíthatunk a civil szervezetekre is. Úgy érzem, az összefogás és bizalom létezik községünkben, amely erőt ad, és melyet ezúton is köszönök mindenkinek.

2020-as terveink között szerepel:

- a folyamatban lévő beruházások szerződéseiben rögzített feltételekkel és határidőre történő befejezése (óvoda, csapadékvíz elvezetés, Kőrösi és Somogyi Béla út);

- Árpád, a Malom és a Fegyver utak állapotának javítása;
- bölcsődei férőhelyek kialakítására irányuló beruházás előkészítése, elindítása;

- tanyagondnoki szolgálat számára új gépjármű vásárlása;
- köztemetőnk területén további hulladékgyűjtők elhelyezése;
- az orvosi szolgálatok véglegesítése a praxisok betöltésével;
- az orvosi körzetek tárgyi feltételeinek biztosítása további pályázati lehetőséggel;
- polgárőr egyesületek munkájának támogatása irodahelyiség biztosításával is;
- Törtelért Községfejlesztő és Szépítő Egyesület létrehozása;
- Faluszépítő akciók szervezése a lakosság, civil szervezetek, intézmények bevonásával;

- buszmegálló és azok környékének rendbetétele;
- járdaépítés folytatása;
- civil szervezetek számára újabb pályázat kiírása;
- a helyi vállalkozók és termelők megtartásával és a termelői körök bővítésével, továbbra is biztosítani kívánjuk az élelmiszer csomagokat és a térítésmentes étkezés lehetőségét a 65 év felettieknek is.

Kívánom, hogy Törtel életében 2020 legyen a sikerek éve!

Godó Tibor polgármester

Tájékoztató a Képviselő-testület decemberi üléséről

A Képviselő-testület decemberi ülésének első napirendjeként elfogadásra került a Helyi Települési Értéktárba, illetve a Települési Helyi Értéket tartalmazó gyűjteménybe történő ajánlás. Az Értéktár Bizottság javaslatára az alábbi helyi értékek megyei értéktárba való javaslatáról is döntés született:

- a Déryné Művelődési Központ és Könyvtár „B”, a „Malom” épülete,
- a „Törteli Tanyaszínház a civil népi komédia”,
- a „Hun áldozati üst”,
- „Tanyás gazdálkodási módszer a Homokhátságon”,
- „Banya tanya kézműves sajtja”,
- a „taréjos búzafű, mint a kunhalomok megtartója, fenntartója”,
- Törtel község „kunhalmai”,
- „Törteli helytörténeti gyűjtemény”.

A testület megismerte és elfogadta a Duna-Tisza közti Hulladékgazdálkodási és Környezetvédelmi Önkormányzati Társulás Társulási Megállapodása módosítását, melyre a társult önkormányzatokban történt polgármesterek személyében történt változások miatt került sor. Ezen túl a Társulás 2019. évi működéséről szóló beszámolót is elfogadták a képviselők.

Döntés született a Polgármesteri Hi-

Folytatása a 2. oldalon.

Az éghajlat- változásról

Dr. Erdei László cikksorozatának
1. része

15-20. oldal.

ÖNKORMÁNYZATI HÍREK

Tájékoztató a Képviselő-testület decemberi üléséről...

Folytatás az 1. oldalról.

vatalra vonatkozó 2019. évi igazgatási szünet elrendelése tárgyában, ennek megfelelően kerültek kiadásra az évi rendes szabadságok a hivatal dolgozóinak.

Ismételten kiírásra kerültek az egészségügyi ellátásra vonatkozó pályázatok, remélve, hogy 2020 elején rendeződni tudnak a státuszok a II. számú védőnői körzetben és házi gyermekorvosi szolgálatban.

A II. számú felnőtt háziiorvosi körzet működtetésével kapcsolatosan egy pályázat érkezett, a pályázó orvos meghallgatására a januári testületi ülésen kerül sor.

A Képviselő-testület ünnepi ülésén Godó Tibor polgármester értékelte a 2019-es évet, megköszönte a testületi és bizottsági tagok munkáját. Köszönetét fejezte ki a Polgármesteri Hivatal és minden önkormányzati intézmény dolgozójának az egész éves munkáért.

Külön elismeréssel szólt a karácsonyi ünnepkörben megrendezett programok szervezőiről, megvalósítóiról, a civil szervezetek segítő együttműködéséről.

Antalné Petrovics Erika

Ügyrendi és Szociális Bizottság elnöke

Törtel Község Önkormányzata Képviselő-testületének 2020. évi MUNKATERVE

Törtel Község Önkormányzata Képviselő-testületének a Szervezeti és Működési Szabályzatról szóló rendelete értelmében a Képviselő-testület éves munkaterv alapján tart ülést. A jogszabály évente legalább hat ülést ír elő, de átlagosan egy évben 12-15 ülésre szokott sor kerülni.

Törtel Község Önkormányzata Képviselő-testülete a 2020. évi munkatervét elfogadta.

Természetesen az állandó és az előre tervezett napirendek az év során szükség szerint bővíülhetnek.

Állandó napirendek

1. Jelentés a lejárt határidejű határozatok végrehajtásáról.
2. Tájékoztató az előző Képviselő-testületi ülés óta eltelt időszakban végzett munkáról, valamint fontosabb eseményekről.
3. Fellebbezések elbírálása.
4. Képviselői bejelentések, felvilágosítás kérések.
5. A civil szervezetek részére kiírt pályázatok értékelése.

Január

1. Beszámoló a Törteli Polgármesteri Hivatal 2019. évi működéséről.
2. Az önkormányzat tulajdonában álló lakásokra és helyiségekre vonatkozó szabályokról szóló önkormányzati rendelet és a bérleti díjak mértékének felülvizsgálata.
3. Előterjesztés az önkormányzat 2020. évi rendezvénytervéről.
4. A vendéglátó üzletek éjszakai nyitva tartásának rendjéről szóló 13/2012. (VI.29.) önkormányzati rendelet módosítása.
5. Törtel Község Önkormányzata Képviselő-testületének a települési támogatásról és az egyéb szociális ellátásokról szóló, többször módosított 5/2015. (II.13.) önkormányzati rendeletének módosítása.
6. Munkamegosztási megállapodások felülvizsgálata (óvoda, konyha, Nemzeti-ségi Önkormányzat, művelődési ház).

7. Tájékoztató Törtel község Településrendezési tervéről.

8. Aktualitások.

Február

1. Törtel Község Önkormányzata 2019. évi költségvetése.
2. Az önkormányzati képviselők és a bizottsági tagok tiszteletdíjáról szóló önkormányzati rendelet felülvizsgálata.
3. A Déryné Művelődési Központ és könyvtár igazgatójának beszámolója a 2019. évi munkáról. Az intézmény 2020. évi rendezvény-naptárának ismertetése.
4. Beszámoló a mezőöri szolgálat működésével kapcsolatosan.
5. Védőnői beszámoló a 2019. évi munkáról.
6. Az önkormányzat 2020. évi közbeszerzési tervének elfogadása.
7. Beszámoló a 2019. évi ünnepekről.
8. A VI. Törteli Juhászfesztivál programjának elfogadása.
9. A helyi civil szervezetek támogatásáról szóló 7/2016. (III.03.) rendelet módosítása.
10. Katasztrófavédelem tájékoztatója.
11. Vagyonyilatkozat-vizsgálat.
12. Aktualitások.

Március

1. Az óvodai beiratkozás módjának, időpontjának, éves nyitvatartási idejének meghatározása a 2020/2021-es nevelési évre.
2. A vagyontáster áttekintése.
3. A gyermekek napközbeni gondozásáért, ellátásáért fizetendő térítési díjak megállapítása, az önkormányzati rendelet szükség szerinti módosítása.
4. A polgármester éves szabadságának ütemezése, szabadságterv elfogadása.
5. Tájékoztató a polgárör szervezetek 2019. évi munkájáról.
6. Tájékoztató a tűzoltóság és a mentők településünkön végzett tevékenységéről és az ezzel kapcsolatos feladatokról.

Folytatása a 3. oldalon.

KORMÁNYABLAK
INTEGRÁLT KORMÁNYZATI ÜGYFÉLSZOLGÁLAT

Ügyfélfogadás

Hétfő:	7:00 - 17:00
Kedd:	8:00 - 16:00
Szerda:	12:00 - 20:00
Csütörtök:	8:00 - 16:00
Péntek:	8:00 - 14:00

Tisztelt Ügyfeleink!

Sorszám kiadására legkésőbb az ügyfélfogadási idő vége előtt 30 perccel van lehetőség.

Köszönjük megértésüket!

ÖNKORMÁNYZATI HÍREK

Folytatás a 2. oldalról.

7. Az önkormányzatot és intézményeit érintő szerződések felülvizsgálata.
8. Az Önkormányzat 2019. évi költségvetésének módosítása – szükség esetén.
9. Beszámoló a Törteli Település-fenntartó Kft. 2019. évi munkájáról.
10. Tanyagondnok beszámolója.
11. Sportkoncepció felülvizsgálata.
12. Aktualitások.

Április

1. Törtel Község Önkormányzata pénzügyi helyzete – I. negyedév.
2. Zárszámadás – beszámoló Törtel Község Önkormányzata 2019. évi költségvetésének végrehajtásáról, belső ellenőrzési beszámoló.
3. Tájékoztató a behajthatatlan követelésekről.
4. Tájékoztató a BÁCSVÍZ Zrt. ivóvíz- és csatornaszolgáltatás feladatai ellátásának tapasztalatairól.
5. Értékelő jelentés Törtel község 2019. évi közbiztonsági, bűnügyi helyzetéről.
6. Aktualitások.

Május

1. Átfogó értékelés a gyermekvédelmi és gyámügyi feladatok 2019. évi teljesítéséről.
2. Javaslat a 17/2015. (X.01.) számú önkormányzati rendelet alapján a települési díjak, elismerések és támogatások odaítélésével kapcsolatban.
3. Tájékoztató Törtel község egészségügyi helyzetéről.
4. A Törteli Tulipán Óvoda indítandó csoportjai számának, illetve óvodapedagógus létszámának engedélyezéséről.
5. Aktualitások.

Június

1. Kitüntető díjak, elismerések és támogatások odaítélése a 17/2015. (X.01.) számú önkormányzati rendelet alapján.
2. Aktualitások.

Július – Augusztus NYÁRI ÜLÉS SZÜNETHET

Szeptember

1. Előterjesztés a Pest Megyei Közgylés által adományozható kitüntető díjakra történő javaslatról.
2. Törtel Község Önkormányzata gazdálkodásának I. félévi helyzete.
3. Tájékoztató a 2020. I. félévi határozatok végrehajtásáról.
4. Tájékoztató 2020. I. félévi adóbevételek teljesüléséről.
5. Előterjesztés az önkormányzat 2021. évre vonatkozó csatlakozásáról a Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíj pályázathoz.
6. Tájékoztató a pályázatok alakulásáról.
7. Tájékoztató az infrastrukturális fejlesztésekről.
8. Tájékoztató az önkormányzati lakások hasznosításáról, fejlesztéséről.
9. Előterjesztés a 2020. évi szociális tűzifa támogatáshoz szükséges pályázat benyújtása tárgyában.
10. A Törteli Tulipán Óvoda szakmai beszámolója a 2019/2020-es nevelési évről.
11. Aktualitások.

Október

1. Tájékoztató a piac működéséről, üzemeltetéséről.
2. Előterjesztés a vásárok és piacok rendjéről, valamint a közterületen folytatott kiskereskedelmi értékesítésről szóló

16/2015. (VI.11.) számú rendelet szükség szerinti módosításával kapcsolatban.

3. Előterjesztés a helyi környezetvédelemről, a közterületek és ingatlanok rendjéről, a település tisztaságáról szóló 9/2005. (X.27.) számú rendelet felülvizsgálatával kapcsolatban.
4. A karácsonyi ünnepek programjainak összeállítása.
5. Adórendeletek felülvizsgálata.
6. Aktualitások.

November

1. A Képviselő-testület 2021. évi munkatervének elfogadása.
2. Tájékoztató az önkormányzat gazdálkodásának háromnegyed éves helyzetéről, a költségvetés alakulásáról.
3. Előterjesztés az önkormányzat 2021. évi költségvetésének tervezési irányelveiről.
4. Aktualitások.

December

1. A belső ellenőrzési terv elfogadása.
2. A Nemzetiségi Önkormányzat tájékoztatója a 2020. évi munkáról.
3. Előterjesztés a 2020. december 31. nappal lejáró szerződések aktualizálása tárgyában.
4. Aktualitások.

Godó Tibor polgármester

www.tortel.hu

GODÓ TIBOR

polgármester

fogadóórájának időpontja:

hetente péntek 15⁰⁰-18⁰⁰

A polgármester hivatalos elfoglaltsága miatt a fogadóóra elmaradhat!

CZERÓCZKI FERENCÉ

alpolgármester asszony fogadóórája:

**2020. február 20-án,
csütörtökön, 8⁰⁰-10⁰⁰**

Az alpolgármester asszony hivatalos elfoglaltságai miatt az időpont változhat!

DR. TÓTH ÁGNES

jegyző ügyfélfogadása:

**kedd: 14:00-16:00
csütörtök: 9:00-11:00**

ÖNKORMÁNYZATI HÍREK

2020. január 20-án ünnepélyesen átadásra került a felújított egészségház

Az „Önkormányzati feladatellátást szolgáló fejlesztések támogatása/Egészségház felújítása projekt” keretén belül elkészült a külső hőszigetelés, a külső nyílászáró csere, a fűtőkorszerűsítés, valamint akadálymentesítés-akadálymentes mosdó kialakítása. A támogatás mértéke 95%-os volt, a beruházás összértéke pedig **31.577.871 Ft.** Godó Tibor polgármester úr megnyitó beszéde után az ünnepélyes szalagátvágás következett és a község lakói megtekinthették az egészségház épületét belülről is. A törteli konyha dolgozói erre az alkalomra nagyon finom teát és pogácsát készítettek minden megjelent törteli lakosnak és vendégeinknek.

Törtel Község Önkormányzata

Tájékoztató betegeinknek

2020. január 1-től ismét változtak a receptköteles gyógyszerek kiváltásának szabályai.

1. Ha saját magának vált ki vényköteles gyógyszert, szükséges hozzá

– **vagy a recept** (amelyen két vonalkódot lát), ha orvosa hagyományos módon írta fel a gyógyszert,

– **vagy a felírási igazolás** (amely hasonlít a hagyományos recepthez, de három vonalkódot lát rajta), ha az orvosa ún. e-Receptet írt,

– **vagy az Ön azonosítására alkalmas igazolványa**, ha az orvosa e-Receptet írt és nincs Önnél a felírási igazolás. Az Ön azonosítására alkalmas:

- az E-személyi igazolványa
- vagy a TAJ-kártyája és hagyományos személyi azonosító okmánya (személyi igazolvány, útlevél, stb.).

2. Ha hozzátartozójának vált ki vényköteles gyógyszert, szükséges hozzá

– **vagy a recept**, ha orvosa hagyományos módon írta fel a gyógyszert (ezen a recepten két vonalkódot lát),

– **vagy a felírási igazolás**, ha az orvosa ún. e-Receptet írt (a felírási igazolás hasonlít a hagyományos recepthez, de három vonalkódot lát rajta),

– **vagy olyan meghatalmazás, amely az Elektronikus Egészségügyi Szolgáltatási Térben (EESZT) előzetesen rögzítésre kerül.** A meghatalmazást a beteg közreműködésével, előzetesen, formanyomtatvány kitöltésével, elektronikusan vagy kormányablaknál személyesen lehet dokumentálni. A felhatalmazás visszavonásig érvényes.

3. Január 1-től csak akkor köteles felírási igazolást kiállítani, ha azt Ön kéri. Ha az orvosa Önnek e-Recepten rendelt gyógyszert, **kérje orvosát a felírási igazolás kiállítására és átadására, ha gyógyszerei kiváltása előtt szeretné továbbra is tudni, hogy**

- milyen gyógyszert írt Önnek az orvosa,
- hány dobozzal írt és milyen adagolással rendelte a gyógyszert,
- milyen támogatással válthatja ki a gyógyszerét és

– meddig érvényes a receptje,
– ugyanakkor ezt nem, vagy a Digitális Önrendelkezési Tér közbeiktatásával csak nehézkesen tudja biztosítani.

4. A felírási igazolás akkor szabályos és a gyógyszerértéket akkor fogadható el, **ha az orvosa azt papírvényre nyomtatja, rajta van a „felírási igazolás” szöveg, az orvosa lebélyegezte és aláírta.**

**AZ IDEJÉBEN FELISMERT
MELLDAGANAT GYÓGYÍTHATÓ!
A LEHETŐSÉG ADOTT!
ÉLJEN VELE!**

BUDAPEST FŐVÁROS
KORMÁNYHIVATALA

**A SZŰRŐVIZSGÁLAT
DÍJMENTESEN
IGÉNYBE VEHETŐ!**

A vizsgálat helye és ideje:
Toldy Ferenc Kórház és
Rendelőintézet
2700 Cegléd, Törteli út 1-3.
tel.: +36 (53) 310-011/285.
2020. február 25. –március 17.

**A Törtelen lakó, 45-65 év közötti asszonyok,
akik utolsó mammográfiás vizsgálata óta eltelt
2 év, névre szóló meghívót kapnak
mammográfiás szűrővizsgálatra.**

**KÉRJÜK, TEGYEN ELEGET MEGHÍVÁSUNKNAK, VEGYEN
RÉSZT ÖN IS A MAMMOGRÁFIÁS SZŰRŐVIZSGÁLATON!**

BUDAPEST FŐVÁROS KORMÁNYHIVATALA NÉPEGÉSZSÉGÜGYI FŐOSZTÁLY // TEL.: +36 (1) 465-3823.

ÖNKORMÁNYZATI HÍREK

kutyabarát

TÁJÉKOZTATÓ

a 2020 január 01. napján hatályba lépő állatvédelmi jogkör változásáról

Ezúton tájékoztatom Törtel község lakosságát, hogy a földművelésügyi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről a 383/2016. (XII.2.) Kormányrendelet 2020. január 01-jén hatályba lépő 6. § (4) bek. alapján „az állatvédelmi törvényben foglaltak tekintetében a NÉBIH, az élelmiszerlánc-biztonsági és állategészségügyi hatáskörben eljáró Pest Megyei Kormányhivatal, Megyei Kormányhivatal, valamint a Járási Hivatal a kijelölt állatvédelmi hatóság” jár el.

Az 1998. évi XXVIII. törvény (továbbiakban: Ávtv.) 45/A. §-a alapján „az e törvénybe foglaltak végrehajtását – feladat- és hatáskörében eljárva – az állatvédelmi hatóság, és az élelmiszerlánc-felügyeleti szerv, illetve a természetvédelmi hatóság ellenőrzi.”

Mit is jelent ez? A 2020. március 01-től hatályba lépő szabályozás az állatvédelmi feladatköröket központosítja. Mindez azt jelenti, hogy a településen tapasztalt állattartással kapcsolatos szabálysértéseket március 1-je után már nem a helyi jegyzőnél kell bejelenteni, hanem a fent említett hatóság-

goknál. Törtel település esetében illetékes eljáró hatóság:

Pest Megyei Kormányhivatal Ceglédi Járási Hivatal Élelmiszerlánc-biztonsági és Állategészségügyi Osztály;
2700 Cegléd, Kossuth Ferenc út 1.; levelezési cím: 2701 Cegléd, Pf. 38; email: gal.laszlo@pest.gov.hu, cegled-elelmiszer@pest.gov.hu; Telefon: 06/53-311-929; Fax: 06/53 511-494; mobil: +36/20-556-0920.

A 383/2016. (XII.2.) Kormányrendelet alapján továbbra is jegyzői hatáskörben marad: a település belterületén kóborló állatok befogása és elhelyezése. Jogosult az állatvédelmi hatóságtól az eb egyedi veszélyessé minősítését kérni. Három évente legalább egy alkalommal ebösszeírást végezni. Az önkormányzat ismeretterjesztő tevékenységet végez, részt vesz az állatokkal szembeni megfelelő magatartásnak, gondoskodásra nevelésnek, az állatok megismertetésének az iskolai általános képzésbe a szakképzésbe és az ismeretterjesztésbe történő beépítésében.

Dirner László mezőőr

A KÖZSÉG FENYŐFÁJA

A Polgármesteri Hivatal előtt, egy csodálatosan szép fenyőfa díszítette 2019 karácsonyán a Szent István teret, melyet a Ceglédi útról **Sáfrány György és kedves családjá** ajánlott fel. **Sebők Mihály** segített a hivatal dolgozóinak a fa kivágásánál darujával, az előző évekhez hasonlóan. Minden segítséget köszönünk szépen!

Czeróczi Ferencné alpolgármester

Telefonos elérhetőségek megváltozása

Törtel Község Önkormányzata részéről tisztelettel közöljük, hogy a Törtel község házi gyermekorvosi szolgálatának, védőnői szolgálatának, valamint családsegítő szolgálatának telefonos elérhetősége az alábbiak szerint módosult:

- **Házi gyermekorvosi szolgálat: 06-53/576-523 (2747 Törtel, Kossuth Lajos út 8.)**
- **Védőnői szolgálat (I.-II. körzet): 06-53/576-524 (2747 Törtel, Kossuth Lajos út 8.)**
- **Családsegítő szolgálat: 06-53/376-311 (2747 Törtel, Kossuth Lajos út 8.)**

Tisztelt Törteli Híradó!

E lap hasábjain keresztül szeretnék köszönetet mondani a Polgármesteri Hivatalnak a részünkre küldött „Szeretebédért”, ami nagyon jólesett. Külön szeretnék köszönni unokáink: Határ Milán, Határ Raul, Határ Melissa nevében a küldött csomagért, nagyon nagy örömet szereztek nekik e szép ünnepen. Külön köszönet a Törtelért Polgáror Egyesület ajándékáért. Családunk nevében kívánunk minden adakozónak egészségben gazdag boldog új évet.

*Tisztelettel, id. Határ Sándor és neje,
2747 Törtel, Körösi út 32.*

ÖNKORMÁNYZATI HÍREK

A Doni hősökre emlékeztünk

2020. JANUÁR 12-ÉN A DONI KATASZTRÓFA 77. ÉVFORDULÓJÁN, HŐS KATONÁINKRA EMLÉKEZTÜNK!

Idén 77 esztendeje, 1943. január 12-én indult meg a Vörös Hadsereg offenzívája a Don mentén a 2. magyar hadsereg ellen. Akkor és ott, olyan körülmények között rendkívüli hősiességnek számított, hogy a halálra fagyott, kimerült és rosszul felszerelt magyar katonák szembe szálltak a sokszoros túlerőben lévő oroszokkal. A támadás áttörte az arcvonalat és a második világháború legnagyobb magyar katonai véráldozatot követelő tragédiájához vezetett. A 200 ezres seregből 120 ezren soha nem tértek haza.

Az elesett hősök emléke előtt tisztelgett Törtel Község Önkormányzata 2020. január 12-én a Római Katolikus Templomban, ahol az elesett honvédekért Sajtos József főtisztelendő úr mondott emlékező beszédet és egy megható történetet mesélt el a fogságban lévő magyar katonákról. Majd az I. világháborús emléktáblánál és a II. világháborús emlékműnél koszorút helyezett el Godó Tibor polgármester és a képviselő-testület tagjai, valamint a község lakosai.

Tisztelettel,

Czeróczki Ferencné alpolgármester

ÖNKORMÁNYZATI HÍREK

Magyar Kultúra Napja – 2020.01.22.

A Magyar Kultúra Napját 1989-től ünnepeljük, minden évben január 22-én, annak emlékére, hogy Kölcsey Ferenc 1823-ban, ezen a napon fejezte be Szatmárcsekén a Himnusz kéziratát.

A megemlékezés alkalmat ad arra, hogy nagyobb figyelmet szenteljünk évezredek hagyományainknak, gyökereinknek, nemzeti tudatunk erősítésének, felmutassuk és továbbadjuk a múltunkat idéző tárgyi és szellemi értékeinket.

Magyar Kultúra Napján a Déryné Művelődési Központ és Könyvtár „A” épületében került megrendezésre az ünnepség. Godó Tibor polgármester úr beszédét követően felléptek a Törteli Tulipán Óvoda Búzavirág csoportjának tagjai, a Törteli Szent István Király Általános Iskola tanulói, a ceglédi Patkós Irma Színházból Kurucz Nikolett és Bimbó Brigitta. Az ünnepi műsort Fehér László és Kocsis Ferenc citerajátéka, valamint a Nyugdíjas Klub tagjainak néptánca zárta. Az est végén Godó Tibor polgármester úr köszöntötte Törtel közművelődési dolgozóit. Az ünnepséget követően a résztvevők koszorúzással tisztelegtek Baranyai János emléktáblája előtt.

Köszönet a szereplőknek a szép műsorért, a művelődési ház dolgozóinak pedig a szervezésért.

Köszönjük, hogy velünk ünnepeltek!
„Kultúrát nem lehet örökölni. Az elődök kultúrája egykettőre elpárolog, ha minden nemzedék újra meg újra meg nem szerzi magának.” (Bartók Béla)

Törtel Község Önkormányzata

Szőnyegtisztítás felsőfokon!

Egy lakásban a vízszintes felületeken gyűlik össze a szennyeződés. Láthatjuk ezt a polcokon, az asztalon, szekrény tetején. Ezeket a felületeket rendszeres portöreléssel tisztán lehet tartani, de mi a helyzet a szőnyegekkel? A porszívózással nem lehet hatékonyan eltávolítani a szennyeződést, főleg a ma divatos magas szűrű szőnyeg esetében.

Egy 2×3 méteres szőnyegből akár 6 kilónyi port, homokot, szőszet, hajszálat, állatszőrt is eltávolítanak a professzionális tisztítógépek – vallja a Nagykőrösön szőnyegtisztító üzemet üzemeltető Pallagi Róbert. Cége – Pallagi team – 1995 óta foglalkozik szőnyegtisztítással, 2000 óta jelenlegi 200 négyzetméteres üzemében. A szőnyegtisztítás fortélyairól a tulajdonost kérdeztük.

– **Milyen időszakonként érdemes szőnyeget tisztíttatni?**

– 20-30 évvel ezelőtt a szőnyegtisztítást porszívózással, a kerítésre dobva porolással, és friss havon söprűzéssel oldották meg. Mint az élet más területén, itt is sokat változott a világ. Rendelkezésre álnak olyan gépesített modern technológiák, amivel hatékonyan el lehet végezni a szőnyegek átmosásos tisztítását.

Tejesen egyéni, hogy kinél mikor válik szükségessé. Egy panellakásban élő, a tisztaságra különös gonddal vigyázó idős pár esetén 2-3 évente, de egy kisgyerekes családnál sokkal több szennyeződéssel kell számolni. Ott akár félévente – évente is szükség lehet az alapos tisztításra. Külön kategóriát képviselnek a háziállatot tartók szőnyegei, ők akár havonta – kéthavonta is elvégeztetik a szőnyegtisztítást.

– **Mesélne arról, hogy milyen technológiával dolgoznak?**

– A szőnyeg is egy textil, amit hatékonyan mosással lehet tisztítani. Egy 4,5 méter széles ipari szőnyegporoló géppel kezdődik a tisztítás.

A különböző vastagságú, anyagú szőnyegekhez beállíthatók a porolófejek, így lehetővé válik a hatékony, de mégis kíméletes porolás. A homok, por eltávolítása után a mosóterbe kerülnek a szőnyegek, ahol keféző gépekkel samponos vízzel habosra keféljük, ezzel feloldódnak még a masszív szennyeződések is. Az öblítés magas nyomású vízszugárral történik, a szőnyeg minkét oldalán, amely a feloldott szennyeződést a vízszugár erejével eltávolítja.

A kimosott szőnyeg a centrifugába kerül, melynek használata jelentősen lerövidíti a száradási időt, így az ügyfeleknek rövidebb ideig kell nélkülözniük azokat.

A rongyszőnyegek külön kategóriát képviselnek, ezek tisztítását egy 22 kg-os mosó- és szárítógéppel végezzük. A szárítás felpuhítja, „újja varázsolja” a rongyszőnyegeket.

– **És mi a helyzet a padlózatra leragasztott szőnyegekkel?**

– Ezeket a helyszínen tisztítjuk a fentiekkel hasonló mosási eljárással, ehhez kifejlesztett ipari gépekkel.

– **Kinek ajánlja még a szőnyegek mosásos tisztítását?**

– A lakossági szőnyegek mellett, az irodák, óvodák szőnyegeire is ráférne a rendszeres, alapos tisztítás, mivel ezeken a helyeken a szőnyegek nagy a gyalogos forgalom, és a koszoló-dás.

– **Tudnak-e segíteni a nagyobb, nehezebb szőnyegek szállításában?**

– Igen, háztól-házig szállítjuk a szőnyegeket, ha kéri, de sokan személyesen hozzák el az üzemünkbe, így láthatják a szőnyegtisztítás folyamatát.

Látogasson el honlapunkra és, vagy kövessen minket facebookon, ahol további képeket talál.

Tel.: 53/352-143, 20/590-3629
www.pallagiteam.hu

EUTR AA5864452

Szálka 2004 Bt.
Törtel, Karinthy F. u. 2.
Nyitva: Hétfőtől-szombatig, Vas.: zárva

Érdeklődés és megrendelés:
53/376-791, 06-30/405-9006

AKCIÓ

	RÉGI ÁR	ÚJ ÁR
• Vastag akác gurigás	~~4000~~	3700 Ft/q
• Hasított akác	~~4300~~	4000 Ft/q
• Vékony akác	~~3600~~	3300 Ft/q
• Tölgy-bükk-gyertyán félig hasított	~~3600~~	3400 Ft/q
• Tölgy-bükk-gyertyán készre hasított	~~3900~~	3700 Ft/q
• Fabrikett (15 kg)		1200 Ft/cs
• Cseh diószén (25 kg/zsák)		2000 Ft
• Német brikett (25 kg)		2500 Ft
• PB gázipalack csere		

Telephellyel, működési engedéllyel és mérleggel sem rendelkező, csak mobilon elérhető alkalmi tűzifa árus NEM AZONOS A KERESKEDŐVEL!
Az árak a meglévő készletre vonatkoznak!
AZ ÁRVÁLTOZTATÁS JOGÁT FENNTARTJUK!

Temető nyitva tartása

Minden szerdán és vasárnap 8-16 óráig minden kapun látogatható a temető. A többi napokon csak a főbejáraton lehet közlekedni.

NAGYKÖRÖS

VENDEGVÁRÓ *fesztiváljaink*

**Szent György Napi
Forgatag és Virágvásár
2020. április 25.
szombat**
Helyszín: Nagykőrös
Deák tér, Szabadság tér
www.korosikultura.hu

GÁSPÁR LACI
ÉLŐ KONCERT

OPITZ BARBARA
ÉLŐ KONCERT

KASZA TIBI
ÉLŐ KONCERT

2020. május 30., szombat
Helyszín: Nagykőrös, Cifrakert (Ceglédi u. 21.)
www.korosikultura.hu

MAGNA GUM LAUDE
ÉLŐ KONCERT

**VII. Körösi Mogygyfesztivál
2020. június 26-27.
péntek, szombat**
Helyszín:
Nagykőrös, Cifrakert
(Ceglédi u. 21.)
www.mogygyfesztival.hu

APOSTOL
ÉLŐ KONCERT

**Szent István napi megemlékezés és tűzijáték
2020. augusztus 20., csütörtök**
Helyszín: Nagykőrös, Deák tér
www.korosikultura.hu

**XXI. Nagykőrösi Arany-Napok és
Polgárrá Fogadási Ünnepszég
2020. szeptember 4-6., péntek-vasárnap**
Helyszín: Nagykőrös, Cifrakert (Ceglédi u. 21.)
www.aranynapok.hu

Találkozunk Nagykőrösön, a Virágzó Városban!

A látogató a rendezvényen való részvétellel elfogadja a rendezvény házfelületét, amelyről a helyszínen és a rendezvény honlapján tájékozódhat.
Nagykőrösi Arany János Kulturális Központ | 2750 Nagykőrös, Szabadság tér 7.
Tel.: +36 20/398-7014 | E-mail: jelentkezés@korosikultura.hu | www.korosikultura.hu
Arany János Kulturális Központ

A TULIPÁN ÓVODA HÍREI

Az elmúlt időszak ünnepi hangulatba öltöztette az óvodai csoportszobákat, és a felnőttek, gyermekek szívét egyaránt. Decemberben sok esemény történt óvodánkban, amire lelkesen készültünk. Szeretnénk megköszönni a szülők együttműködését, hogy ismét egy szépen feldíszített karácsonyfa körül, ünnepi hangulatban, ruhában, ajándékokkal a fa alatt tölthettük együtt az ünnepet. A Süni csoport szeretné megköszönni Gondí Kati néni segítségét a karácsonyi ajándékok elkészítésében, valamint az Ezüstkéz Kft. felajánlását, amit a Manó csoportosok is hálás szívvel köszönnek. Melengette szívünket, hogy együtt ülhattünk le a szépen megterített asztalnál, szaloncukor bontogatástól volt hangos a csoport, közösen bontottuk ki a gyönyörű ajándékokat, majd egy fáradt nap után a karácsonyfa fényénél pihenhettek a gyermekek saját kis ágyukban.

Decemberi programjaink között szerepelt a Mikulás várás, lucázás, betlehemezés, karácsonyi énekek, valamint a templomban is jártunk, ahol mindenki megsimogatta a kis Jézuskát. Az óvónéni énekekkel kedveskedtek az óvodásoknak és szüleiknek. Köszönjük szépen Sajtos József plébános úrnak, hogy ilyen nagy szeretettel fogadta a gyermekeket és a felnőtteket, valamint az ajándék szaloncukrot. A Pipacs csoportosok a községi karácsonyi ünnepszégen betlehemi műsorral készültek, ahol énekekkel, verssel színesítették az előadást. Köszönjük szépen Soós Szilvia és Gálné Túri Rita óvónéni és Soltiné Bálint Éva dajka néni felkészítő, lelkiismeretes munkáját.

Január Télhó, Fergeteg hava, Boldogasszony hava.

Az Újév beköszöntöte mindig nagy izgalmakat rejt magában, hiszen sosem tudhatjuk előre, mi is vár ránk az elkövetkezendő esztendőben. A télnek ezen része sem hagy bennünket hagyományok és népszokások nélkül, amikről az óvodában megemlékezünk.

Bár még szívünket átjárta az ünnepi hangulat nyugalma, lelkesen tértünk vissza az óvodai hétköznapiakba. Elsőként újévi jókívánságainkat adtuk át egymásnak, hiszen csak így lesz igazán szép ez az esztendő.

Folytatása a 10. oldalon.

SZÜCS GRÁNIT

2200 MONOR, Ceglédi út 74.
2700 CEGLÉD, Puskaporos u. 36. Információ: **06 30 431 5858**
6000 KECSKEMÉT, Ceglédi út 100.

**Amennyiben júliusban vagy augusztusban
rendel komplett gránit sírlelket,
ajándékba adunk egy rövid idézetet
vagy egy ornamentikát.**

GRÁNIT SÍRKÖVEK
Készletről, rövid határidővel!
gránit, márvány és mészkő.
ABLAKPÁRKÁNYOK
KERÍTÉS FEDKÖVEK
NAGY MÉRETŰ TÁBLÁK

szucsgranit@gmail.com
www.granitsirko.hu

Az akció időtartama: 2019.07.01-2019.08.31 a pontos részletekről érdeklődjön bemutatókártyáinkban (normál méretű ornamentika vagy idézet 20 karakterig!)

A TULIPÁN ÓVODA HÍREI

Folytatás a 9. oldalról.

*„Új esztendő érkezik,
szóra nyílik szája,
bárcsak teljesülne
minden kívánsága:*

- *Lányok mindig nevéssenek!*
- *Fiúk bajuszt növésszenek!*
- *Asszony, férfi boldog legyen,
másnak rosszat sose tegyen!”*

Ott várt ránk a Jézuskától kapott sok új játék, amivel játszani, csak együtt volt jó igazán. A barátok már mindenkinek hiányoztak a téli szünet után, hiszen egy jól összeszokott közösségbe mindig örömmel tér vissza az ember. Mi, felnőttek is vártuk már, hogy találkozzunk, s egészségben, megújult erővel, közösen kezdjük az új évet.

Január első ünnepe a vízkereszt. Ilyenkor sajnós búcsút kell vennünk a szép karácsonyfától, de nem csak emiatt fontos ez a nap, ugyanis január 6. az év első jósnapja is. A néphagyomány úgy tartja: „Ha Vízkereszt vizet ereszt, a tél soká ki nem ereszt.” Mi is elővettük a színes kalendáriumot, évszakórát, hónapokat bemutató képeket, melyek

segítségével beszélgettünk az évszakokról, a tizenkét hónapról, sőt még társasjátékot is készítettünk, hogy játékos formában történjen a tanulás. Természetesen az időjárásról sem feledkeztünk meg, hiszen az évszakok változásával, más-más ruhát öltünk magunkra, ezzel kapcsolatban öltöztetős játékot játszottunk.

Ebben az időszakban gondoskodunk

a nálunk telelő madarokról, vizuális tevékenység alkalmával madárcsemegét, madáretetőt készítünk. Bár fehér hótakaró még nem borítja a tájat, ennek ellenére sokat tartózkodunk a szabadban, a friss levegőn, s hallgatjuk egy-egy megbújó madár csicsergését.

Az óvoda dolgozóinak nevében:

**Sebők Anita,
Kókainé Matuz Henriett**

MEGHÍVÓ

**Közhírré tétetik, hogy az
ÓVIFARSANG
2020. február 15-én du. 14-kor kezdődik!**

Program:

- Jelmezes felvonulás
- Tombola
- Eszem-iszom, dinom-dánom
- Táncház, Bohóc műsor

Helye: Sportcsarnok

Belépőjegyek: Óvodás gyermekeknek **ingyenes**
Nem óvodás gyermekeknek: **200 Ft**
Felnőtteknek: **350 Ft**

**Szeretettel várunk minden gyermeket és felnőttet
egy vidám, játékos mulatságra!**

A Történelmi Szent István Király Általános Iskola hírei

Erzsébet-táborok Kreatív pályázat díjkiosztó

Az Erzsébet-táborok idén is meghirdette kreatív pályázatát azoknak a gyerekeknek, akik a tavaszi vagy a nyári ottalvós táborokban nyaraltak.

A pályázat három kategóriában került meghirdetésre.

Képzőművészeti, közösségi média és hír kategóriában. A három kategóriában összesen 500 pályamű érkezett be az alapítványhoz.

Ezek közül a pályamunkák közül iskolánk 8.a osztályos tanulója, **Budavári Ida** közösségi média kategóriában elnyerte az első díjat a „Zánka a szívem” címmel készített pályázatával. A facebook posztban arról írt, hogy miért volt jó Zánkán lenni és miért menne vissza, amikor csak lehet.

Jutalma a Fővárosi Nagycirkusz Hőfödte Álom – Ősi cirkuszi mese című előadásának megtekintése volt két barátjával és felkészítő tanárával az Erzsébet-karácsony keretében, valamint egy hétfégi családi nyaralás Zánkán.

Gratulálunk a díjazottnak!

Bíró Ferenc tanár

A DÉRYNÉ MŰVELŐDÉSI KÖZPONT ÉS KÖNYVTÁR HÍREI

Déryné Művelődési Központ és Könyvtár

Könyvtárunk

2020.03.02- 21. között
leltározás miatt

zárva tart

Megértésüket köszönjük!

Március 23- tól a megszokott
nyitva tartással várjuk Önöket.

DÉRYNÉ MŰVELŐDÉSI KÖZPONT ÉS KÖNYVTÁR

SZÍNHÁZI BUSZJÁRAT BUDAPESTRE

MÁRCIUSBAN IS!

Tisztelt Érdeklődők!

Február után márciusban is szervezünk színházi járatot. Az Operettszínház után most a Vígszínház, vagy a Vidám Színpad előadásai közül választunk. Jegy+ busz csomagára; 5000- 6500 Ft/ fő.

Részletekről érdeklődni lehetséges; muvhaz@tortel.hu
53-576-539

....Színház az egész világ.....

A DÉRYNÉ MŰVELŐDÉSI KÖZPONT ÉS KÖNYVTÁR HÍREI

Déryné Művelődési Központ és Könyvtár

Kultúrházak éjjel- nappal 2020. 02. 14.-16.

Szeretettel várjuk a tisztelt Lakosságot!

Február 14. Péntek

09:00-től Farsangi kézműves foglalkozás a Malomban
13:00-tól Karneváli mese maraton a Könyvtárban
18:00- Wass Albert emlékműsor a Panoráma
Világklub közreműködésével a Malomban

Február 15. Szombat

08:00-12:00 Farsangi kvízzjáték a könyvtárban
Álarckészítő délelőtt
Felnőtteknek; esszenciális illóolaj "szeánsz"

Február 16. Vasárnap

16:00- Kiszebáb égetés a Malom udvarán,
mulatsággal. Elűzzük a telet!

muvhaz@tortel.hu, 53-576-539

A programokon való részvétel ingyenes.
A programváltoztatás jogát a szervezők fenntartják.

A Déryné Művelődési Központ és Könyvtár
szeretettel hívja

KALAP JAKAB- "KUTYABÁL" c. GYERMEK KONCERTJÉRE

Dátum: 2020. 02. 21 (Péntek)

Időpont: 11:00

Helyszín: "A" épület
(2747- Törtel, Dózsa György út 19.)

Belépőjegy: 500 Ft/ fő

A 9 magyar kutyafajtát bemutató fergeteges ÉLŐ koncert,
minőségi és élethű bábszereplőkkel! Nem melleleg szóba kerül
a felelős állattartás is! A legtöbbet játszott nagy sikerű előadás
minden korosztálynak!

muvhaz@tortel.hu, 53-576-539

2020. február 21. 17 óra

**Amit tudnunk kellene
az éghajlatváltozásról
- című előadást tartja
Prof. Dr. Erdei László**

Déryné Művelődési Központ és
Könyvtár

DÉRYNÉ MŰVELŐDÉSI KÖZPONT ÉS KÖNYVTÁR

Csoportos tibeti hangfürdő

CSOPORTOS HANGFÜRDŐ ÉS KRISTÁLYÉKSZER VÁSÁR

2020. 02. 23. (vasárnap)

Helyszín: "B" épület, 2747- Törtel, Dózsa
György út 20-22.

16:00-17:30

Felnőtt jegy: 2 000 Ft

Gyermek jegy: 1 000 Ft

Regisztráció: +36 53-576-539

A DÉRYNÉ MŰVELŐDÉSI KÖZPONT ÉS KÖNYVTÁR HÍREI

**Zenés babás
Farsangi
foglalkozás**

Déryné Művelődési Központ és Könyvtár
Malom épület, e-mail: muvhazertortel.hu,
tel.:53-576-539, Foglalkozást tartja: Megyeri Katalin

2020. 02. 27. CSÜTÖRTÖK 10:00 ÓRÁTÓL

Belépőjegy: 1 000 Ft
+ mindenkinek meglepetés!

Déryné Művelődési Központ és Könyvtár

NÉPTÁNC
indul februártól 15 éves kortól felnőtteknek,
valamint igény esetén külön gyermek csoport

Első ingyenes bemutató óra: 2020. 01. 28. (Kedd)
Időpont: 19:00
Helyszín: "A" épület
(2747- Törtel, Dózsa György út 19.)

Itt kerül egyeztetésre az órák időpontja, és minden egyéb részlet.
A néptáncot oktatja: Borgya- Réfi Ildikó- +36-20-449-4948

**Retro Farsang a TDK
és a Déryné Művelődési Központ és
Könyvtár szervezésében**

Belépés jelmezben/ álarcban!
Asztalfoglalás: 53-576-539

2020. 02. 29.
20:00- tól

Most bárki lehetsz, csak a fantáziád szab határt....
A zene mint mindig, ismét szuper lesz!

DÉRYNÉ MŰVELŐDÉSI KÖZPONT ÉS KÖNYVTÁR

Készüljünk együtt

Március 15-re!

Kézműves délelőtt

2020. 03. 07. (szombat)
09:00
Déryné Művelődési Központ és Könyvtár

Belépőjegy: 700 Ft/fő

Szeretnél a huszárok bőrébe bújni? Emlékezzünk együtt
1848 március 15- re!
Állítsd össze és díszítsd te magad a huszárcsákót vagy a
menyecske pártáját!
Készíts kedves ujjbábókat vagy akár más izgalmas dolgot!
Közben sok érdekességet összegyűjtünk erről az
emlékezetes dátumról és eseményről, melyre azóta is
büszkök vagyunk.

muvhazertortel.hu, 53-576-539

„ZÖLD BÉKÁS” ROVAT – KÖRNYEZETVÉDELEM

NE ÉGESD EL!

Tudtad-e, hogy tilos háztartási vagy egyéb hulladékot otthon, kályhában, kandallóban vagy az udvaron elégetni?

Miért tilos a hulladékégetés?

• Mert nagyon egészségtelen, rengeteg mérgező anyag keletkezik ilyenkor, amely rákot, szívinfarktot, agyvérzést, a magzatok genetikai károsodását, impotenciát és más betegségeket okozhat.

• A hulladékégetés jogsértő tevékenység is, **500.000 forintig** terjedő bírsággal sújtható, sőt adott esetben bűncselekménynek is minősülhet.

• A kéményt is tönkreteszik a füstgázokba kerülő savak.

• Egyetlen, hulladékkal tüzelő, hulladékot égető háztartás, kisüzem kilométeres körzetben tudja elszennyezni a levegőt.

Mit tehetsz, ha a szomszéd szemetet éget?

• Mondd el neki, ezzel megmérgezi a környék levegőjét! Tájékoztasd arról, hogy ezzel veszélyezteti magát, családját, szomszédait, háziállatait és a környezetét!

• Mutasd meg neki ezt a röplapot, hívd fel a figyelmét a Levegő Munkacsoport honlapján (www.levigo.hu) elérhető tájékoztatókra!

• Ha nem hallgat rád, és nem akarsz a mérgező, bűzös levegőt szívni, a **hatóságoktól** kell segítséget kérned:

• Közérdekű panaszbejelentést tethetsz az illetékes **járási (kerületi) hivatalnál**. Mindenképp írásbeli beadványt írd, erre itt találsz mintát a honlapunkon.

„A Földet nem apáinktól örököltük, hanem unokáinktól kaptuk kölcsön.”

Segítheted a hatóság munkáját azzal, hogy bizonyítási eszközöket javasolsz (tanúkat, szakértői vizsgálatot, fényképeket, videofelvételeket, előre nem bejelentett helyszíni szemlét, rendőrségi jegyzőkönyvek használatát).

• Értesítheted a **rendőrséget** is, ha

nagyon súlyos a helyzet. Írásban rögzítenük kell bejelentést és az általuk tapasztaltakat, és továbbítani az ügyet a járési hivatal felé, de akár nyomozást is indíthatnak a hulladékgazdálkodás rendjének megsértése miatt.

• Tanácsadással, a hatósági eljárásokhoz hasznos szakmai tippel a **Levegő Munkacsoport** is tud segíteni.

E-mail: levigo@levigo.hu | Telefon: (361) 411-0509

Mit tehetsz, ha több helyen égetnek szemetet a környéken?

Fogj össze másokkal – szomszédokkal, barátokkal, ismerősökkel, helyi civil közösségekkel! Együtt sokkal hatékonyabban tudtok fellépni. (Erre jó példa a gödi eset.)

Írd a sajtónak, beszélj önkormányzati, országgyűlési képviselőjével, tájékoztasd őket a problémáról és javasolj megoldásokat! Az állami, önkormányzati szervek csak akkor fognak intézkedni, ha megkeresik őket a problémával. Nem biztos, hogy azonnal eredményt érsz el, de nem szabad feladni.

<https://www.levigo.hu/egyeb/ne-egesd-el/>

Sebők Jánosné

„A megrögzött szokások rendkívül szívósak, és tanítanak akármilyen tudományt az iskolában, a világ "fejlett" országaiban az emberek zöme még mindig azt hiszi, hogy az ember a mértéke mindennek, az ember a teremtés ura, aki kénye-kedve szerint cselekedhet. Ennek eredményeképpen most, a XX. század utolsó évtizedeiben is még mindig pusztítjuk a növény- és állatvilágot, még mindig pusztítjuk az élettelen környezetet – mindent alárendelve vak szeszélyünknek, a pillanatnyi gyönyörnek és kényelemnek.” Isaac Asimov

Hálás szívvel mondunk köszönetet mindazoknak, akik **Id. TÓTH AMBRUSNÉ** temetésén részt vettek, sírjára koszorút, virágot helyeztek, utolsó útjára elkísérték.

Gyászoló család

Az éghajlatváltozásról – I. rész

Ebben a cikksorozatban megkíséreljük bemutatni az oly sokat emlegetett globális klímaváltozás háttérében álló okokat és elemeket. Mivel a földtörténet folyamán mindig is voltak – és lesznek is – klímaváltozások, megkülönböztetjük az emberi tevékenységtől független és ezért befolyásolhatatlan, valamint az emberi tevékenységtől függő, azaz antropogén hatásokat.

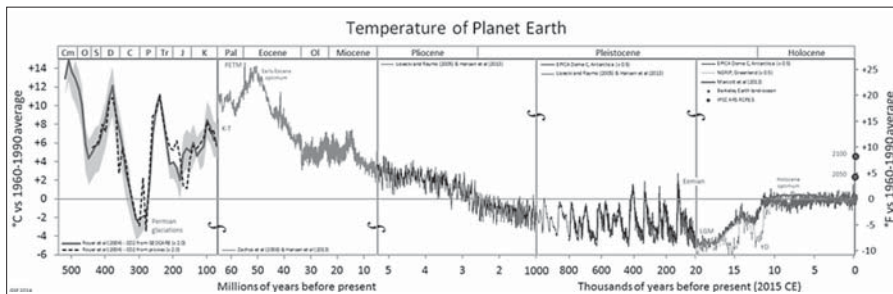
Cikksorozatunk 3 részből fog állni, a Törtéti Híradó egymást követő számaiban. Az **I. részben** meghatározzuk a klíma, időjárás és klímaváltozás fogalmakat, majd példákkal illusztráljuk, hogyan alakulhatnak ki szélsőséges időjárási viszonyok, és bemutatjuk a Föld története során bekövetkező klímaváltozásokat. A **II. részben** az antropogén hatásokra térünk, kiemelve az üvegházhatású gázok szerepét. Megtárgyaljuk az utolsó jégkorszak utáni felmelegedés hatásait az emberi kultúrára, és modellszámítások alapján megnézzük, mi várható ebben az évszázadban. A **III. részben** végezetül megvizsgáljuk, hogyan reagálnak a növények a változó viszonyokra, milyen lehetőségei lehetnek a mezőgazdaságnak az alkalmazkodásra.

I. rész: Klíma, éghajlat, időjárás, globális felmelegedés, szélsőséges időjárás, klímaváltozások a Föld története során

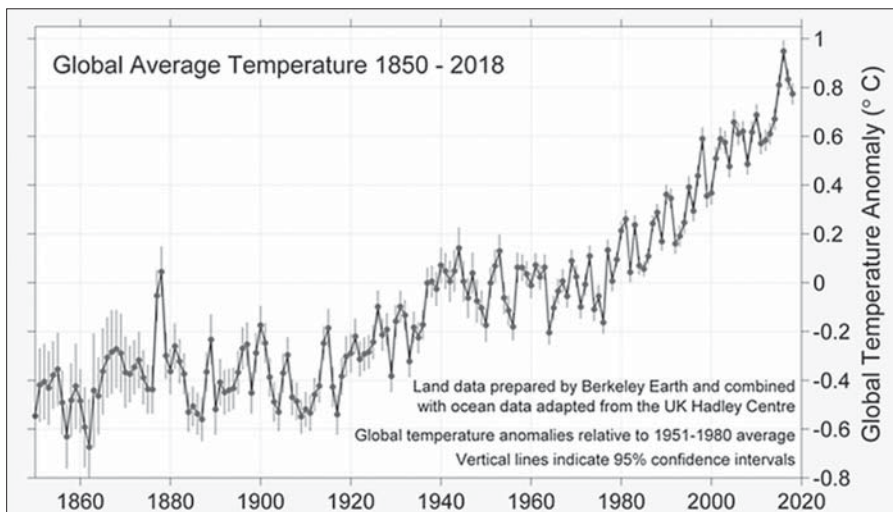
Az **éghajlat** vagy **klíma** valamely hely **hosszú távra jellemző** időjárási viszonyainak összessége, az időjárás elemeinek hosszabb idejű ismétlődése. Az éghajlat vagy klíma tehát a légkör fizikai tulajdonságainak és folyamatainak több, vagy sok évtized folyamán fennálló rendszere, amelynek elemei a környezettel és egymással is kölcsönhatásban állnak. Ezzel szemben az **időjárás az atmoszféra** valamely helyen **rövid időszakban** jellemző fizikai

paramétereit jelenti, azoknak kialakulása, változása, tehát a légkör pillanatnyi, vagy rövid időszakra jellemző állapota. Erről tudósít bennünket a meteorológiai jelentés és előrejelzés.

Rövidebb időszakokat, hónapokat vagy egy évet, évtizedet szokás a meteorológiai átlagértékekkel, mint például a csapadék mennyiségével vagy a hőmérséklet értékével jellemezni. Az átlaghőmérséklet változása azonban az éghajlatváltozásnak csak az egyik eleme.

1. ábra. Hőmérsékletváltozások 500 millió évre visszamenőleg az 1960-1990-es évek közötti 30 év átlaghőmérsékletéhez viszonyítva
 Forrás: <https://hu.wikipedia.org/wiki/%C3%89ghajlat#Data>

Nézzük meg, hogyan alakult az átlaghőmérséklet a földtörténeti korokban 500 millió évre visszamenőleg, illetve az utóbbi, mintegy 170 évben.

Az 1. ábra a különböző földtörténeti periódusok hőmérséklet értékeit mutatja az 1960-1990-es évek közötti 30 év átlaghőmérsékletéhez viszonyítva. Láthatjuk, hogy koroktól függően ez az eltérés +14 és -6 C fok között változott (bal oldali skála). A negatív értékek a jégkorszakokat jelentik, a legutolsóból 10 ezer évvel ezelőtt jutottunk ki. A 2. ábrán a jelenkori hőmérséklet emelkedést láthatjuk az 1951-1980-as évek 30 éves átlagához képest. Az intenzívebb hőmérséklet emelkedés az 1920-as évekkel kezdődött, és ennek mértéke az utóbbi 40 évben erőteljesen fokozódott, most +0,8 C foknál tartunk az említett átlag fölött.

Hogyan alakulhatnak ki szélsőséges időjárási viszonyok?

Két példa: nyári aszály és tavaszi fagyok

Globális probléma: a légköri áramlásrendszerek megváltozása.

Nyári aszály

A hideg tengervíz hatására az alsó rétegekben lehűlő levegő nem tud feljutni a szabadlégkörbe (lezáró inverzió), míg a meleg víz fölött a nedvességáram a szabad légkörbe jut, az átkeveredés za-

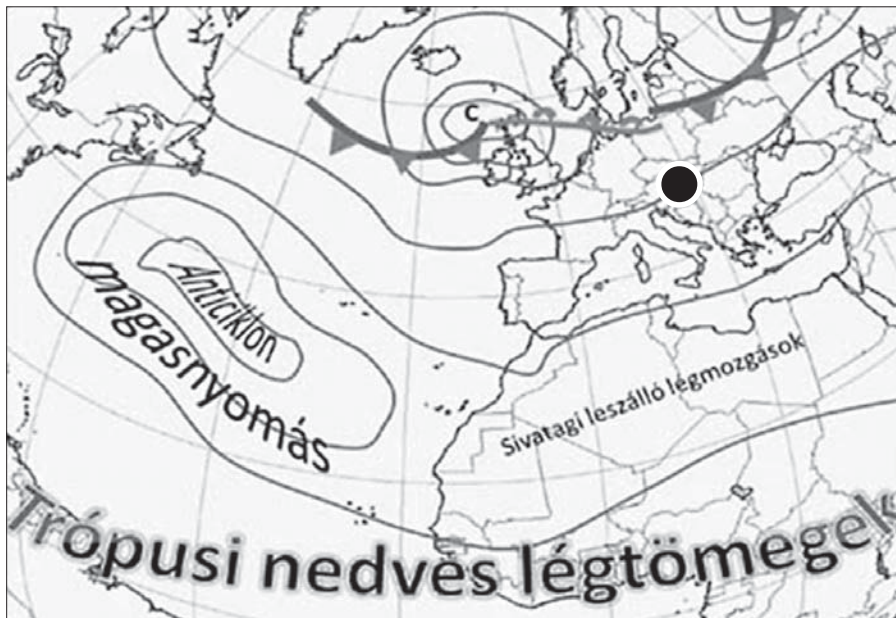
Folytatása a 16. oldalon.

2. ábra. A globális felszíni átlaghőmérséklet emelkedése az utóbbi 170 évben az 1951-1980-as évek átlagához viszonyítva.

Forrás: https://en.wikipedia.org/wiki/Global_temperature_record#/media/File:Global_Temperature_Anomaly.svg

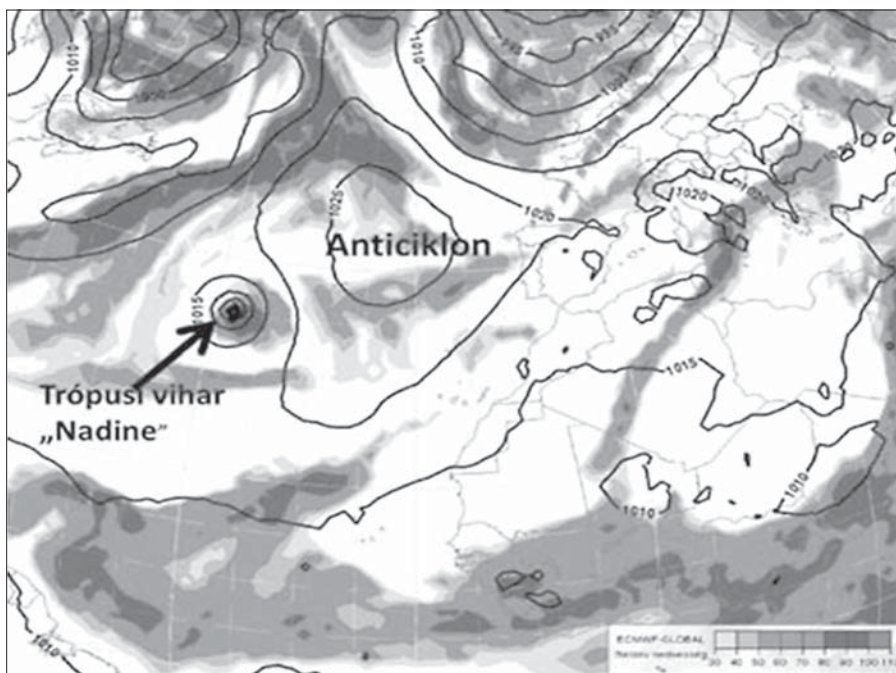
Folytatás a 15. oldalról.

vartalan. A mérsékeltövi ciklonok csapadékképződésükhöz szükséges vízgőz egy részét ily módon a trópusokról kapják. Ha ezt az utat egy magasnyomás leszálló légmozgás meggátolja, a nedves légtömegek nem tudnak feljutni Európa fölé. Egy ilyen esetet mutat be a 3.A és 3.B ábra vázlatos és konkrét formában.

3.A ábra. Amikor a sivatagi leszálló légmozgások kiterjednek az óceán fölé és megerősödik az Azori-anticiklon, akkor a trópusi nedves légtömegek nem tudnak feljutni a nyugati szelek övébe. A ciklonok és frontrendszerek északabbra húzódnak. A sötét kör Magyarország helyzetét jelöli.

Forrás: <http://www.termesztvilaga.hu/szamok/tv2012/tv1212/horvath.html>

3.B ábra. Az Atlanti-óceán fölé kiterjedő anticiklon nem engedi a Nadine nevű trópusi vihart és a vele járó nedvességet északabbra húzódni. A folytonos vonalak a légnyomást, a satírozott területek pedig a nedvesség eloszlást mutatják 2012. szeptember 24-én. Látható, hogy Közép-Európa csapadék nélkül maradt.

Forrás: <http://www.termesztvilaga.hu/szamok/tv2012/tv1212/horvath.html>

Tavaszi fagyok

2019 márciusában szokatlanul, újabb hideghullámot hozott a beáramló északi-sarki levegő. Ennek oka szintén egy hatalmas áramlásrendszer megváltozása, az Északi-sarki Örvény (*Polar Vortex*) erős áramlatának gyengülése volt. A dél felől áramló meleg levegő az örvény hullámlövátette, azaz a sarki levegő he-

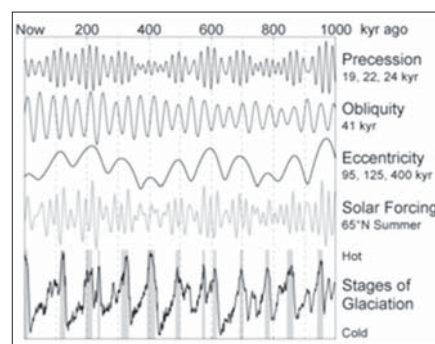
lyenként betört a délebbi területekre. Ezt a jelenséget a 4.A ábrán láthatjuk.

A hideg levegő betör a kontinens belsőjébe. Egy ilyen konkrét állapotot mutat a 4.B ábra egy december közepén kialakult helyzetről. Hazánkat ebben az esetben éppen szubtrópusi levegő árasztja el, míg a hideghullám Észak-Európát érinti. 2012 februárjában azonban -20 C fok alatti fagyokat is mértek a Dél-Alföldön.

Klíma változások a földtörténet folyamán

Az eddigiekben áttekintettünk bizonyos jelenkori szélsőséges időjárás helyzeteket, és azt is láthattuk, hogy a folyamatos átlaghőmérséklet emelkedés éghajlatváltozás jele és velejárója is lehet.

Tekintsük most át azokat a tényezőket, amelyek hosszú időtartamú skálán az emberi tevékenységtől függetlenül klímaváltozást okoztak a földtörténet múltjában és fognak okozni a jövőben is. Ezek mind a Nap és a Föld speciális viszonyából adódnak, ciklikusak és megváltoztathatatlanok. Egy kivétellel (napfolttevékenység) ezek a változások rövidtávon nem befolyásolják jelenkori életünket, hatásuk legfeljebb ezredéves távlatokban észlelhető az emberi történelemben. A ciklusok összességét leírójáról Milankovics (Milankovits, Milankovic) ciklusoknak nevezzük (5. ábra).

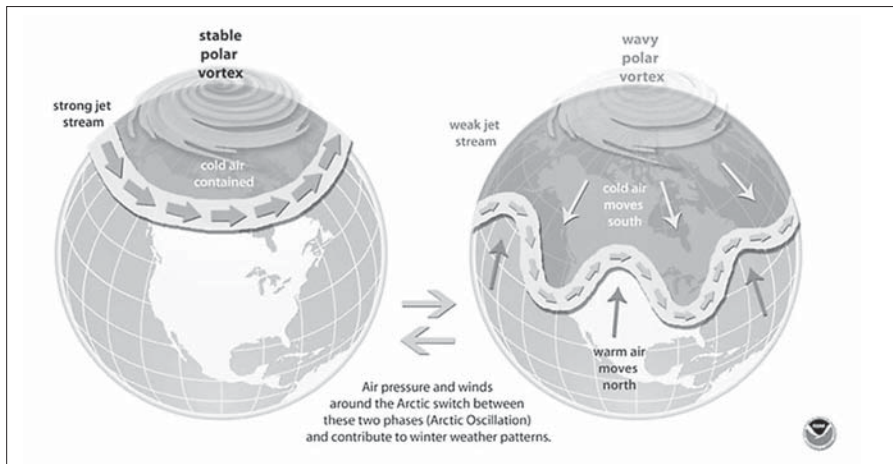

5. ábra. A Milankovics ciklusok az elmélet szerinti utóbbi egy millió évben.

A diagram mutatja a földpálya precessziójának (Precession), tengelyferdeségének (Obliquity) és excentricitásának (Eccentricity) változásait, emellett a napsugárzás intenzitását (Solar Forcing). Az elmélet szerint ezek határozzák meg a glaciálisok és interglaciálisok (Stages of Glaciation) változását.

Folytatása a 17. oldalon.

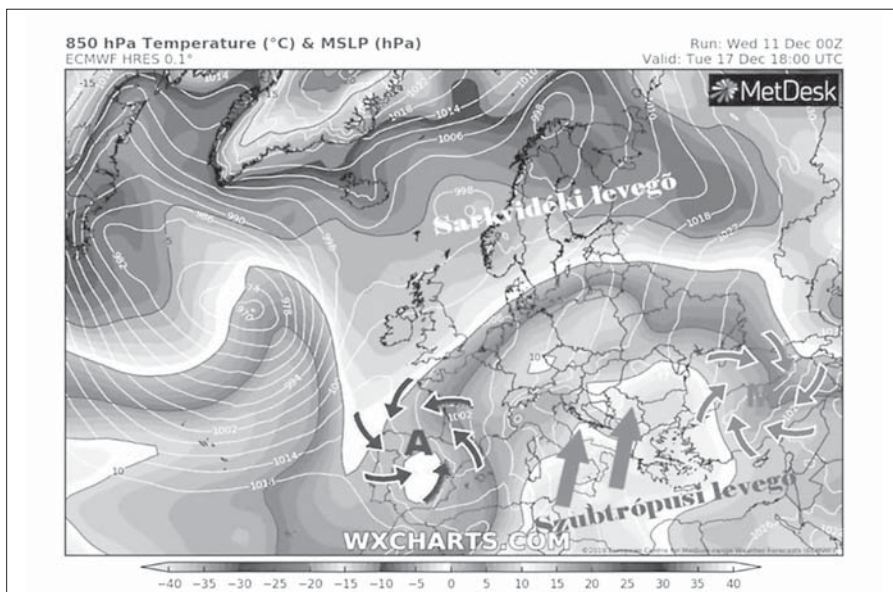

4.A ábra. Az Északi-sarki Örvény stabil és gyenge, hullámzó állapota.
 Forrás: <https://www.noaa.gov/multimedia/infographic/science-behind-polar-vortex>

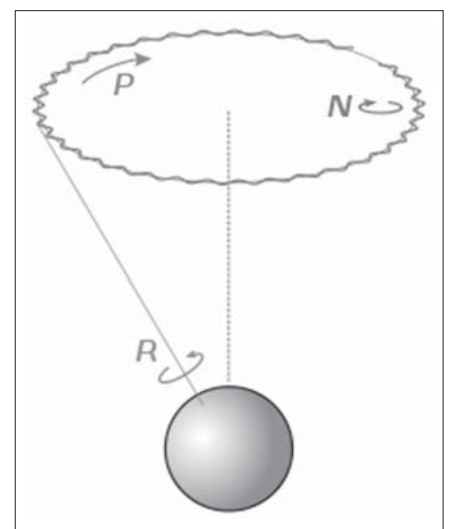
Folytatás a 16. oldalról.

Precesszió a földtengely – a Nap és a Hold forgatónyomatékának hatására bekövetkező – elmozdulása (**25.000 éves periódus**). A nutáció – a Hold hatása – **18,6 éves periódus** (6. ábra).

A **precesszió** határozza meg, hogy egy adott félgömbön a nyár a földpálya napközeli vagy naptávoli pontjára esik-e, vagyis, hogy a Föld éghajlatának a tengelyferdesége miatti évszakosságát erősíti-e, vagy gyengíti a pálya excentricitásából adódó évszakosság. Ha az évszakosság e két meghatározója az egyik félgömbön szinkronban van, akkor a másik félgömbön aszinkronban van egymással.

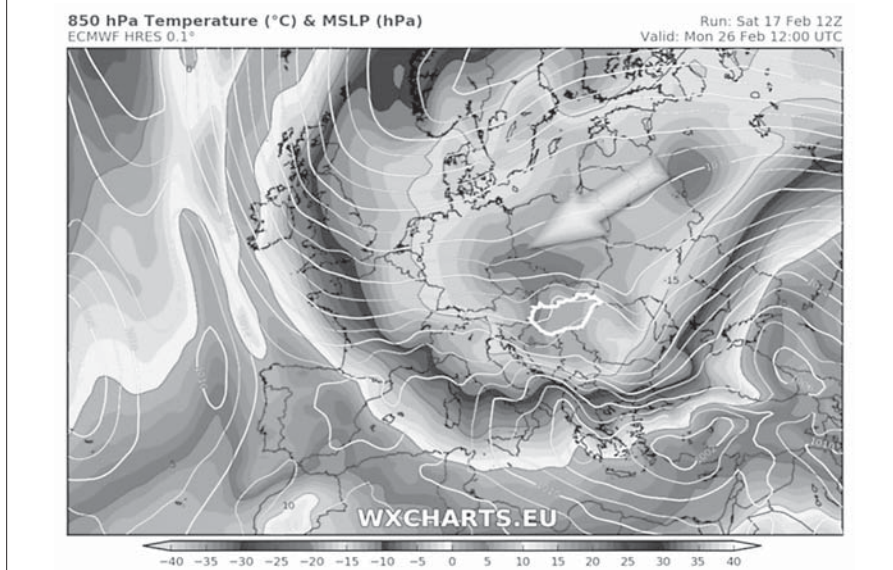
<https://www.idokep.hu/keptar/album/Id%C5%91j%C3%A1r%C3%A1si%2Bgrafikonok%2C%2Bt%C3%A9rk%C3%A9pek/kep/542816#kep>

6. ábra. A precesszió és a nutáció hatása a földtengelyre (R – a Föld forgástengelye; P – Precesszió N – Nutáció)

A perihélium-precesszió: Az égitestek keringési pályái általában nem kör, hanem ellipszis alakúak. A **Naprendszer** bolygópályái miatt azt a pillanatot, amikor a bolygó a legközelebb van a **Naphoz**, azaz az ellipszis kistengelyének végén helyezkedik el, perihéliumnak nevezzük. A perihélium direkt irányban elmozdul, a **Föld** esetén körülbelül **110.000 éves periódussal** körbejárja a Napot. Ez a **perihélium-precesszió** (vagy elliptikus precesszió), vagyis a napközelségi pont vándorlása. Most télen (december-januárban) perihéliumban, napközelen vagyunk (7. ábra).

Excentricitás: A földpálya **100 ezer éves periódussal** változtatja alakját: megnyúlik, s nagy excentricitású ellipszis alakot ölt, majd ismét szinte tökéletesen kör alakúvá válik: az északi és déli féltekéken a tél és a nyár hőmérséklete megváltozik. Folytatása a 18. oldalon.

4.B ábra. Hidegbetörés konkrét esetei.
 Forrás: WXCharts.com Varga Sándor - sandor1 / 2019. november 22. 14:29
<https://www.idokep.hu/keptar/album/Id%C5%91j%C3%A1r%C3%A1si%2Bgrafikonok%2C%2Bt%C3%A9rk%C3%A9pek/kep/542816#kep>

Folytatás a 17. oldalról.

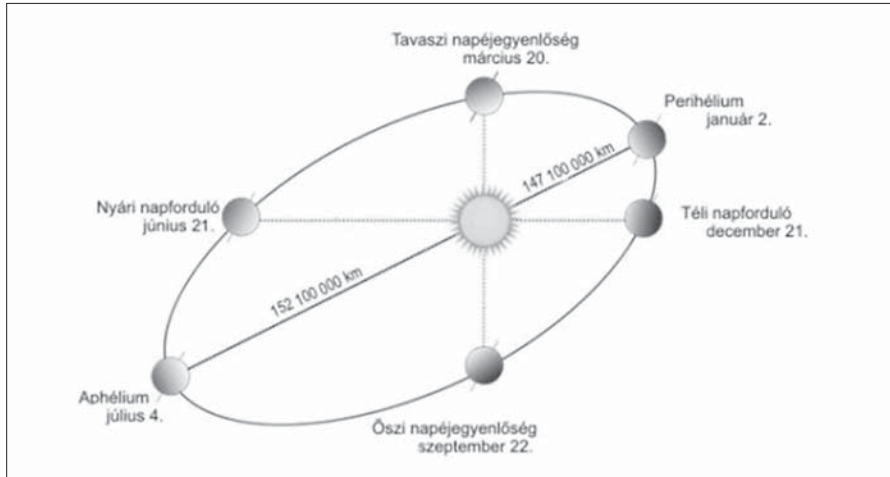
A földtengely hajlásszögének változása: A forgástengely iránya jelenleg a függőlegessel 23,5 fokos szöget zár be, de ez a szög **41 ezer éves periódussal** ingadozik 21,5 és 24,5 fok között: ez okozza a jégkorszakok és a közöttük lévő melegebb időszakok váltakozását, azaz a **glaciális és interglaciális** periódusokat.

Napsugárzás intenzitása: a Nap aktivitása 11,2 éves periódust mutat, azaz átlagosan ennyi idő telik el két napfoltmaximum között. Ez a rövid periódusú napfolttevékenység befolyásolja a sztratoszféra ionizáltságát, ami viszont hat a felszínre érő UV-B sugárzás intenzitására.

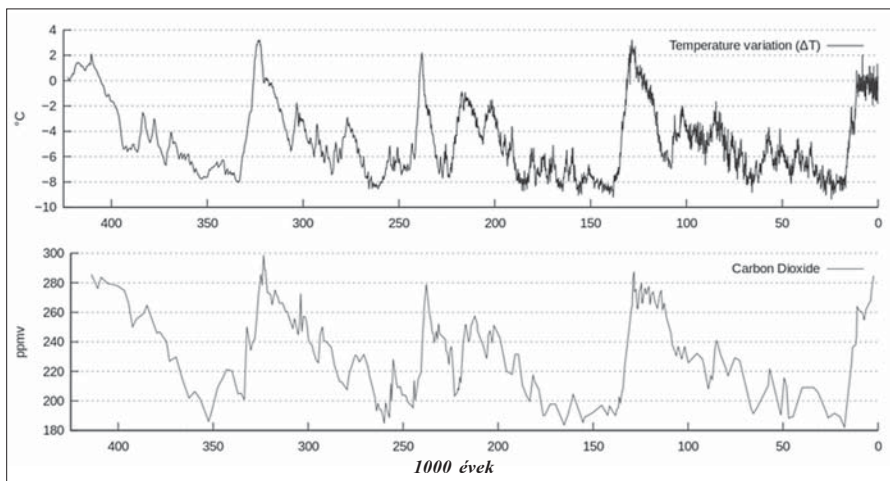
Vizsgáljuk meg közelebbről a jég-

korszakok periódusainak hatásait a hőmérséklet és a széndioxid koncentráció változásaival összefüggésben az utóbbi 450 ezer év folyamán (az adatokat az antarktisi Vostok kutatóállomás jégmintában csapdázódott légbuborékok analízise alapján kapták) (8. ábra).

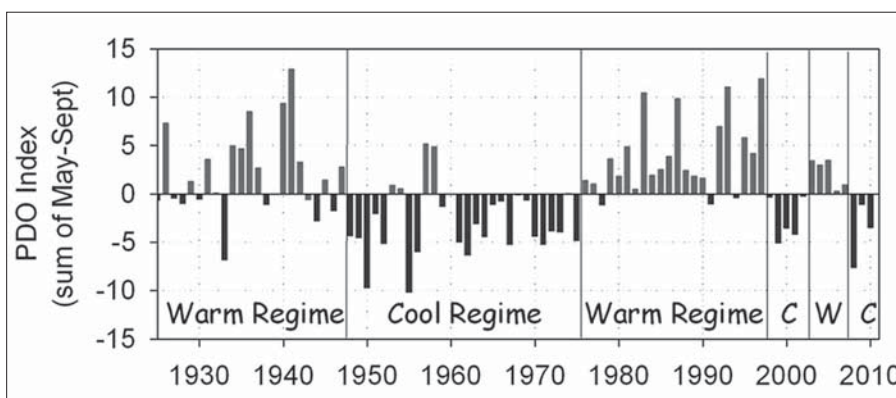
A 8. ábra adataiból kitűnik, hogy a hőmérséklet az interglaciális időszakban mintegy +3 C fokkal, a glaciális (jégkorszaki) periódusban –10 C fokkal tér el az átlagtól. A hőmérsékleti ciklusokat hűen követte a széndioxid koncentráció változása 180 és 280-300 ppm között (a mai érték 400 ppm). A skála jobb szélén a „0” a jelenkort jelzi: ez az interglaciális periódus mintegy 10.000 évvel ezelőtt kezdődött, a felmelegedéssel együtt a széndioxid koncentráció is megemelkedett. Ezeket a változásokat követte a mezőgazdaság kialakulása és térhódítása, amiről majd a következő cikkben lesz szó.

7. ábra. A Föld pályájának sajátosságai és az évszakok váltakozása.

8. ábra. A hőmérséklet (felső adatsor), és a széndioxid koncentráció (alsó adatsor) változása az utóbbi 450.000 évben az antarktisi jégbe csapdázódott légbuborékok analízise alapján.

9. ábra. A Csendes-óceán évtizedenkénti hőmérséklet oszcillációja (északi szélesség 20°N fölött). A május-szeptemberi hőmérséklet-változásokat évtizedenként összegezték (Pacific Decadal Oscillation, PDO) 1925 és 2010 között.

Az óceánok vizének hőmérséklet-változásai

Bár tőlünk látszólag távoli eseménynek tűnik a Csendes-óceán évtizedenkénti hőmérséklet oszcillációja, a globális tengeráramlatok rendszerének esetleges megváltozása Európa Atlanti-óceáni éghajlatára nézve katasztrofális lehet (9. ábra).

A hőmérséklet-változások és a sarki jégtömegek, valamint a gleccserek olvadása (amelyek édesvizet juttatván a tengervízbe, hígítja annak sókoncentrációját) megváltoztathatják a globális tengeráramlás folyamatát (10. ábra). Ha például a Golf áramlat, amely Európa észak-atlanti területeinek (Anglia, Skandinávia) enyhe éghajlatát biztosítja, megszűnne létezni, az említett vidékekre zord, hideg éghajlat, kis jégkorszak köszöntene.

A tengerfelszínhez közeli sekély rétegben a meleg áramlat az észak-atlanti területek felé irányul (Golf áramlat), majd ott lehűlve a mélyben, nagyobb sótartalmú hideg áramlatként tér vissza a Csendes-óceánba, ahol felmelegszik és indul visszafelé.

Napfolttevékenység

Szintén ciklikus jelenség, nevezik szoláris mágneses aktivitás ciklusnak is, átlagosan 11 év periódussal. 2001-ben és 2015 körül napfoltmaximum, 2007-2008-ban napfoltminimum volt, most 2020-ban szintén minimum következik.

Folytatása a 19. oldalon.

Folytatás a 18. oldalról.

A napfoltok száma nagy szórással nulla és 200 között változik, rendkívül alacsony volt a 17. században (11. ábra). A sötétebb foltokban a hőmérséklet mintegy 2000 C fokkal alacsonyabb a Nap nyugodt felszíni, 5700 fokos hőmérsékletéhez viszonyítva. A jelenség a nap mágneses aktivitásával függ össze. Hatása a Föld felszíni hőmérsékletére minimális, mintegy $\pm 0,18$ C fokos ingadozást jelent. Nagyobb hatással van azonban a mágneses aktivitás változása, ami a magaslégtér ionizációt befolyásolja, így például a sarki fény intenzitását. Lényegesebb, hogy hat a felszínre érkező UV-B sugárzás intenzitására, ugyanis alacsony aktivitásnál nem képződnek ózon molekulák a sztratoszférában, amelyek elnyelik a káros UV-B sugarakat.

Vulkánkitörések hatása a légköri (alsó troposzféra) hőmérsékletre

Nem szabad elfeledkeznünk a vulkánkitörések hatásairól: a légkörbe jutott por és szulfát aeroszol részecskék csökkentik a Föld felszínére érkező nap-sugárzást, ezáltal a hőmérsékletet. Ez tehát a globális felmelegedés ellen hat. Egy-egy nagyobb vulkánkitörés 0,5 C fokkal is csökkentheti az átlaghőmérsékletet. Feljegyezték, hogy az indonéziai Tambora kitörése 1815-ben „nyár nélküli évet” eredményezett.

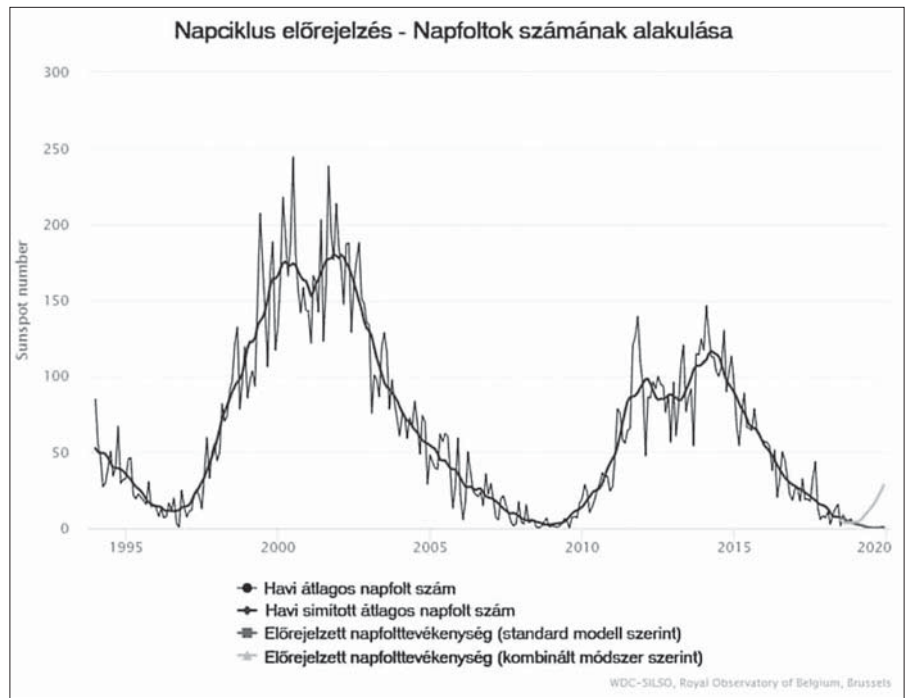
A gleccserek vastagságának csökkenése az utóbbi 50 évben

Az átlaghőmérséklet az utóbbi évtizedekben kétségkívül emelkedett (lásd 2. ábra). Ennek legnyilvánvalóbb eredménye a sarki jégtömegek és a gleccserek olvadása. A 12. ábra szerint 1960 óta az összegzett gleccser vastagság 14 méterrel csökkent: ez azt jelenti, hogy jelentős mértékben visszahúzódtak a hegyek magasabb régiói felé. A jégmezők olvadása különösen nagymértékű az északi Jeges-tengeren. Ez csökkenti a jegesmedvék életterét, de átjárhatóvá teszi a híres Északnyugati Átjárót (amelyen régebben, 1903-1907 között, a befagyott tenger miatt csak 4 év erőfeszí-

10. ábra. A globális tengeráramlat sematikus rajza.

Forrás: <https://stormsandweatherinformation.weebly.com/causes-of-deep-and-shallow-currents.html>

11. ábra. A napciklus alakulása jelenleg.

Forrás: <https://metkep.hu/2019/02/05/mi-az-a-napciklus-es-hogyan-befolyasolja-az-idojarast/>

tésével hajózhatott át Amundsen). Az olvadás ugyanakkor hozzájárul a tengerszint emelkedéséhez és a sós tengervíz hígulásához. Az előbbi veszélyezteti, előnti a tengerparti vidékek településeit és városait, az utóbbi, mint már volt szó

róla, akár meg is állíthatja a Golf áramlatot, kis jégkorszakot idézve elő a most enyhe éghajlatú észak-atlanti partvidékeken.

Folytatása a 20. oldalon.

„A globális klímaváltozás ténye nem tagadható. Azt már csak morális kérdésnek tartom, hogy ha a klímaváltozásban akár csak 1% lenne az emberiség szerepe, már akkor is stoptáblát kellene tenni az üvegházhatású gázok, elsősorban a szén-dioxid, de a metán kibocsátása elé is. Ezt a stoptáblát azonban éppen a légkört legjobban szennyező nagy országok nem akarják kitenni.” Juhász Árpád, geológus

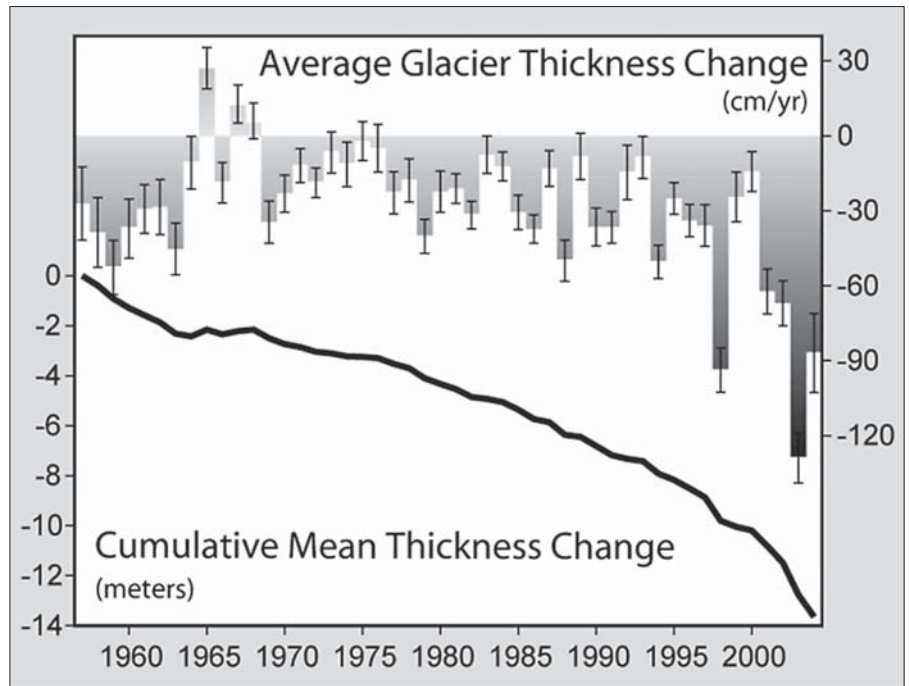
Folytatás a 19. oldalról.

Összegezve elmondhatjuk, hogy az éghajlatváltozásnak vannak természetes, nem befolyásolható és az emberi tevékenység által előidézett okai. Jelen írásunkban főleg a természetes hátteret világítottuk meg, de nem kerülhettünk el egyes antropogén eredetűnek (is) tekinthető változásokat sem. Ilyen az átlaghőmérséklet nyilvánvaló emelkedése, ennek pozitív és ellenható tényezőivel, valamint a jégolvadás következményei. A következő folytatásban az éghajlatváltozás jelenkori antropogén eredetű okaival, majd múltbéli és jelenkori következményeivel fogunk foglalkozni.

A kedves Olvasó megjegyzést, hozzászólást az alább megadott e-mail címre küldhet.

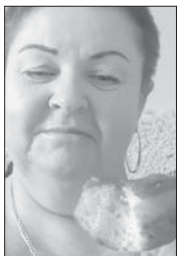
Folytatása következik.

Dr. Erdei László
erdei@bio.u-szeged.hu

12. ábra. Az átlagos gleccserjég vastagság változása cm/év viszonylatban (éves fluktuáció szórással, jobb oldali skála), valamint összesítve méter/ év dimenzióban kifejezve (folytonos vonal, bal oldali skála).

Forrás: <https://books.google.hu/books?id=X4ymC6A6AJ&pg=PA192>

Szalagos fánk

Tóth Piroska módra

Aki még soha nem süttött fánkot, az is el tudja készíteni, a recept és a fázisfotók segítségével. Megéri kipróbálni, fenségesen finom!

A recept leírása:

- 1 kg finomliszt, átszitálva,
- 20 dkg vaj,
- 6 db tojássárgája,
- 2 db egész tojás,

RÉGI RECEPTEK. HAGYOMÁNYOS ÍZEK TÖRTELEN

- 8 dkg élesztő,
- 5 dl tej,
- 6 evőkanál porcukor,
- 1 csapott teáskanál só,
- 1 dl rum.

A lisztet tálba szitálom, az élesztőt 3 dl langyos tejben, picit porcukorral felfuttatom.

A lisztbe beleütöm a tojásokat, a sót, majd a felfutott élesztőt.

Elkezdem összedolgozni, folyamatosan hozzá csurgatom az olvasztott vajat, a maradék tejet, a rumot.

Addig dolgozom össze, amíg el nem válik a tészta a tál falától.

Meleg helyre teszem letakarva, kb. 30 perc.

Ha megkelt, lisztezett deszkára borítom, 1 ujjnyi vastagra kinyújtom, fánk szaggatóval kiszaggatom, középebe mélyedést nyomok.

Így hagyom még 20 percig kelni. Addig előkészítem az olajat, felforrósítom, majd a kelt tésztát lyukkal lefelé az olajba rakom. Ezt az oldalát fedő alatt sütöm. Amikor piros, akkor átfordítom és fedő nélkül megsütöm a másik oldalát

is. Papírtörlőre állítva kiszedem.

Ami szerintem nagyon fontos: a vaj az vaj, nem Rama, kiszaggatni fánk szaggatóval, nem pohárral, mert szalagos akkor lesz a fánk, ha éles szélűvel van kiszaggatva. A rum, nem rumaroma, én igazi szerbiai, békebeli rumpuncssal szoktam készíteni. Az alkohol tartalom is segít, hogy ne csicsogjon az olajtól.

Hasznos tanácsok:

- a lisztet szitáld át, mert akkor igazi laza szerkezetű, szebben lehet vele dolgozni,
- az olaj ne rotyogjon, mert akkor csak megég a külseje és nem átsül,
- amikor túl forrónak érzem, lötyintek egy kis olajat hozzá, hogy picit hűtse. Kb. 1-1 perc alatt megsül egy-egy oldala.

Felelősséget nem vállalok, de én így készítem, saját tapasztalatommal kiegészítve írtam le Nektek. **Nem bonyolult, hajrá, mindenkinek jó sütést kívánok!**

Tóth Piroska

Folytatása a 21. oldalon.

A Nyugdíjas Klub hírei

Nyugdíjas Klubunk életében sok szép esemény volt az elmúlt év októbere óta. A hó végén a helyi Művelődési Központ és Könyvtár által rendezett Barátság tábor egyik napján reggelivel és uzsonnával kínáltuk a résztvevő gyermekeket. Öröm volt köztük lenni, hiszen gyakorló nagymamáknak jóleső látvány, ha az étellel kínált unoka jóízűen fogyasztja a feltálatl enniávalót.

November hónap is igen változatos volt, 7-én Farkas Sándorné (Babám) kerek évfordulóját köszöntöttük, mert a születésnapjára esett az összejövetelünk. Boldogan mulattunk az Óvoda jótékony-sági báljában, ahol többen megjelentünk. Gratulálok a csodás műsorhoz. Nem csak a nagyon elfoglalt óvónők készültek a fellépésükre, hanem néhány édes-apa a leánygyermekével kápráztatott el minket. Hálásan köszönöm a kedves meghívást és szívből gratulálok a színvonalas megrendezéshez.

A hó végén tartottuk a születés- és

névnapokat. Ekkor Pásztor Ferencné Marikát köszöntöttük kiemelten, hiszen Ő is kerek évfordulót ért el.

December 5-én csodás kirándulást tettünk a gyönyörű Szeged városában. Többek között megnéztük a felújított Zsinagógát. Felejthetetlen élmény!

December 12-én tartottuk az év utolsó klubnapunkat, ahol boldog karácsonyt kívántunk egymásnak. Godó Tibor pol-

gármester úr, Czeróczi Ferencné alpolgármester asszony, dr. Tóth Ágnes jegyző asszony, Jaczina Zoltánné óvodavezető tisztelt meg jelenlétével. Meglepetésként a Mikulás is eljutott hozzánk,

s mivel egész évben jól viselkedtünk ajándékot kaptunk. A december 15-ére megszervezett községi szeretetebéd lebonyolításában segítettünk.

2020. évet a január 9-én tartott összejövetelünkön köszöntöttük. Boldog új

Folytatása a 22. oldalon.

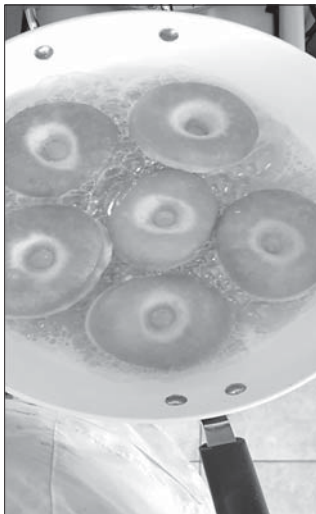
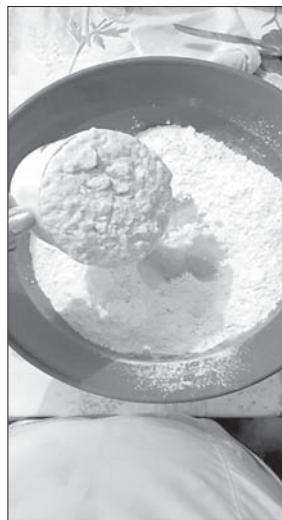
Folytatás a 20. oldalról.

Magyarországon a fánk a XIX. században terjedt el, és egyre több helyen lett szokássá, hogy vízkersztől – hamvazószerdáig tartó farsangkor az asztalra kerüljön ez a finomság.

A farsangi szokáshagyományokhoz tartozó farsangi fánk csábítóan finom édesség, élesztős, édes kelt tészta, amelyet bő olajban kisütünk, és a tökéletes eredmény érdekében baracklekvárral tesszük tökéletessé.

Köszönjük szépen Tóth Piroskának a fánkja receptjét!

Czeróczi Ferencné
főszerkesztő

A Nyugdíjas Klub hírei...

Folytatás a 21. oldalról.

évet kívánt a személyesen megjelent Godó Tibor polgármester úr, Czeróczi Ferencné alpolgármester asszony, Senkei Rita, a művelődési központ vezetője. Zsíroskenyér és forraltbor fogyasztása mellett múltunk az időt.

Az elmúlt évben megkezdődött a nordic walking (botos séta) oktatása szakedző segítségével a sportpályán. Nem megerőltető, minden izmot megmozgat, ajánlott a fiatalabb, idősebb korosztálynak. A foglalkozás ingyenes, mindenkit várunk. Sétabot a helyszínen biztosított.

Nyugdíjas Klubunk programját mindenki látogathatja, amennyiben az adott témakör érdekl.

Február 6-án farsangi mulatságot tartunk, szeretettel hívunk és várunk mindenkit.

Tagságunk nevében kívánok a község minden lakójának, egészségben gazdag békés, boldog új évet!

Tisztelettel,
Ungvári Miklósné

A Törteli Római Katolikus Egyházközség hírei

„Jöjjetek az Úr házába,
Merüljünk el hő imába,
Zengjen ajkunkon az ének
A menny dicső Istenének!
Nincsen máshol öröm, béke,
Csak az Isten közelébe.”

(Somogyi Imre:
Újévi köszöntő – részlet)

Katolikus templomunkban már hagyományra vált a december 24-én délután megtartott karácsonyi pásztorjáték, amelyben plébániánk gyermekei, hittanosai, ministránsai jelenítik meg ezt a csodálatos eseményt. Idén is megtelt a templom, kicsik és nagyok együtt élhették át a karácsony történetét és azt, hogy milyen csodálatos dolgot tett értünk Istenünk, mennyire szeret minket, hogy elküldte hozzánk egyetlen fiát. Nagyon sok család jött el megnézni a gyerekek pásztorjátékát, ráhangolódva ezzel a Szentestére.

Hálás szívvel mondunk köszönetet a résztvevő gyermekeknek – akik az idén is nagy számban jelentkeztek –, a szép közös munkáért, és hogy idejüket nem sajnálva részt vettek a próbákon. Lelkes szolgálatukért dicséret illeti valamennyiüket! Igazán kitartóak és szorgalmasak voltak!

Köszönetet szeretnénk mondani a kedves szülőknél is, hogy elengedték, illetve elhozták a próbákra a gyermekeket és a segítségünkre voltak!

Külön köszönet Orosz Katalinnak, hogy adományai-val támogatta a gyermekek megajándékozását.

Szeretnénk megköszönni Radicsné Sáfrán Eri-

kának és Tóth Péter Lászlónak a hangosításban nyújtott segítségét.

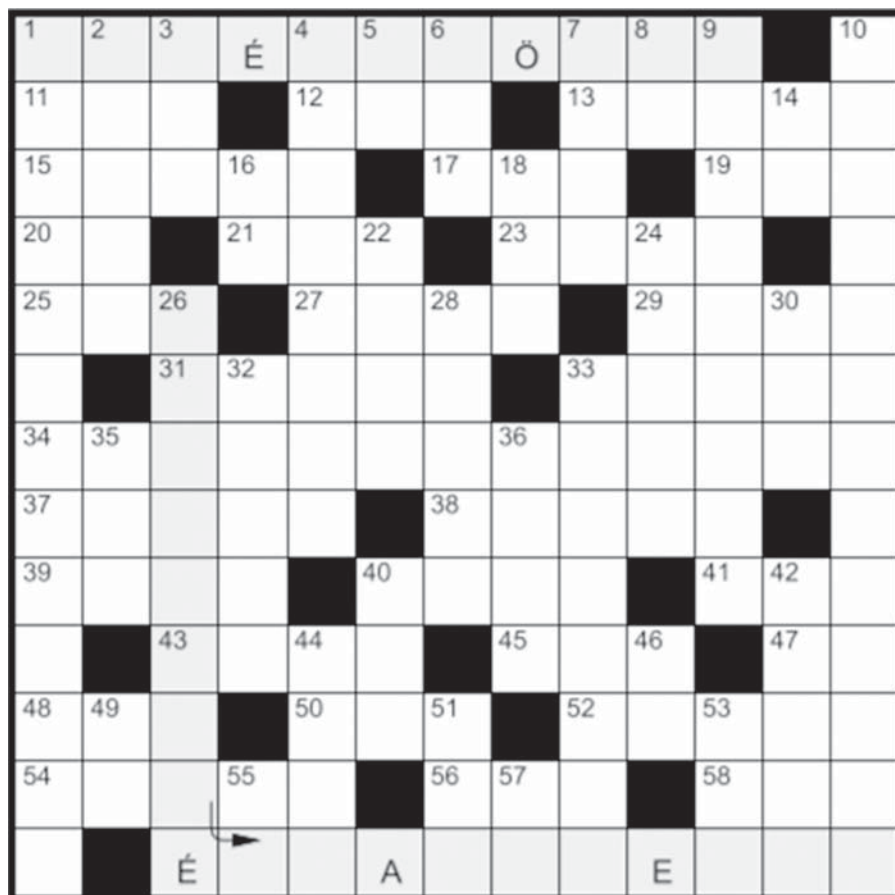
A pásztorjátékban szereplő gyermekek: **Bakos Blanka, Bakos Boglárka, Bakos Gerda, Baranyai Marcell, Bekő Boglárka, Bodzsár Alexandra, Bojer Ádám, Burai Miklós Jenő, Dede Bendegúz, Erős Cintia, Ézsiás Léna, Farkas Zsanett, Gál Szabolcs, Godány**

Folytatása a 24. oldalon.

KERESZTREJTVÉNY

FELTŰNÉS NÉLKÜL

VÍZSZINTES: 1. Euripidész ógörög tragédiaköltő megfigyelése; az első rész. 11. Felületet, felszint betérít, letakar. 12. Állatkert, 13. Kivándoroltak elhagyott otthona. 15. Formai, formális. 17. Németország sportjele. 19. Vesszőből font kétfülű kosár. 20. Jegénye szélei! 21. Apor, becézve. 23. ... London; A vadon szava írója. 25. Újbudai sportklub. 27. Tanít, tréfás szóval. 29. Írást tartalmazó papír, följegyzés. 31. Fekete...; Mátyás király zsoldoshada. 33. ... Gay; az első atomtámadást végrehajtó B-29-es bombázó. 34. Szamócás híg étel. 37. Csúf, csúnya. 38. Kelet- és Dél-Ázsiában: emberi erővel vont együléses, könnyű, kétkerekű bércocsi. 39. Vége, németül. 40. Könnyűvérű hölgy, bizalmas szóval. 41. Vuk első zsákmánya Fekete István rókameséjében. 43. A Kos utáni csillagjegy! 45. Szuka kutya párja! 47. A -be ragpárja. 48. Teller ...; magyar-amerikai atomfizikus, a hidrogénbomba atyja (1908-2003). 50. Évfolyam, rövidítve. 52. Klubtaggá válik. 54. Bíróságon vallomást tesz. 56. Az illetőre. 58. Bíró ...; modell, énekesnő színésznő.

FÜGGŐLEGES: 1. Charles Darwin fő műve. 2. Iskolai ötös osztályzat. 3. „Itt ülök csillámló sziklafalon.” kezdetű József Attila-vers. 4. Elmés ötlet. 5. Páratlan atom! 6. Kötelen, fonalon stb. kötött csomó. 7. Vezényszó a huszároknál. 8. Chips is lehet belőle! 9. Elmesport híreit tartalmazó újságrész. 10. A MÁV sportegyesülete. 14. A Zagyva forrása! 16. A Ford 1996 óta gyártott modellje. 18. Labdát kapus fölött lágyan ível. 22. Akna, ház és csillag is van ilyen. 24. Ónos. 26. Euripidész megfigyelésének második, befejező része. 28. Megfogadó. 30. Angol világos sör. 32. Madár becenevű világbajnok ökölvívó, edző, sportvezető (Zsolt). 33. Túl korán örül. 35. Stan és ...; komikuspár. 36. ... Jagger; a Rolling Stones énekes. 40. A Nemzeti Adó- és Vámhivatal névbetűi. 42. Egy nyelv betűinek összessége. 44. Manuális. 46. Tiltószó. 49. Igen, oroszul. 51. Szegény ember vízzel teszi! 53. Liturgia rövidítése. 55. A szélein újul! 57. Pürémaradék!

A rejtvény megfejtését kérem a következő e-mail címre elküldeni: tortelhirek@gmail.com. Személyesen a megfejtéseket a Déryné Művelődési Központ és Könyvtár irodájában lehet leadni. A helyes megfejtők között év végén jutalmat sorsolunk ki. Szerkesztőség

A Római Katolikus Egyházközség hírei...

Folytatás a 23. oldalról.

Zsombor, Határ Jázmin, Határ Míra, Kókai Dorka, Kókai Lili, Kökény Martin, Lócska Lili, Nagy Attila, Nagy Csaba, Ondó Petra, Sárík Dóri, Sárík Bálint, Sárík Gergő, Stummer Péter, Török Zsombor.

Plébániánkon az elmúlt évi sikeres Karácsonyi adománygyűjtés folytatásaként az idei évben is meghirdettük a tartós élelmiszergyűjtési akciót. A felajánlásokkal azon nagycsaládoknak szeretnénk volna segíteni, akiknek gyermekeik hitoktatásban részesülnek, valamint az egyedülálló kisnyugdíjasoknak. Nagyon sok adomány összegyűlt, melyet nagy örömmel fogadtak a megajándékozott családok.

Szeretnénk megköszönni minden kedves adományozónak a jóságát, és segítségét! Külön köszönet a Törteli Faluvédő Polgárőr Egyesület tagjainak a csomagok kiszállításában nyújtott segítségéért.

A PLÉBÁNIA HIRDETI, hogy január és február hónapokban a vasárnap esti szentmisék elmaradnak!

Dicsértessék a Jézus Krisztus!

Perlaki Anikó, Perlakiné Somodi Gabriella, Godó Jánosné
a pásztorjáték szervezői

VICC

- Milyen a facebook-os disznóvágás?
- Bejelölöd a disznót, a disznó visszajelöl. Bejelölöd a böllért, a böllér visszajelöl. A böllér megböki a disznót...

Törteli Híradó

A Törteli Önkormányzat tájékoztatója

Megjelenik havonta 1600 példányban
A kiadvány ingyenes

Szerkesztőség címe:
Törtel, Szent István tér 1.

Főszerkesztő: Czeróczi Ferencné
E-mail: tortelhirek@gmail.com

Felelős kiadó:
Apáti Bt., Cegléd, Kazinczy u. 44.
Apáti-Tóth Áron

Tördelőszerkesztő: Pásztor Zoltán

Nyomdai munka:
Apáti Nyomda Cegléd
CSATORNA U. 8. Tel.: (53) 313-565

Térjeszti
Törtel Község Önkormányzata